The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE,
87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. ĶEZBERS,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.
SATURDAY, MAY 11, 1963.

LATVIJA AMERIKĀ

38. n-rs. SESTDIEN, 1963. GADA 11. MAIJĀ 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

PAR MŪSU KOPĪGĀ MĒRĶA SASNIEGŠANU

Amerikas Balss 7. maijā noraidīja latviešiem Kremļa okupētajā Latvijā šādu Latvijas sūtņa Vašingtonā vēstījumu:

„Tautieši dzimtenē!

Atļaujiet jums dot dažus paskaidrojumus, kādus jūs tos nedzirdat un laikam arī pašreiz nedzirdēsit savās mājās.

Šā gada 29. aprīlī, savā 84. dzīves gadā, ar sirds vājumu mira Latvijas sūtnis Lielbritanijā Kārlis Zariņš. Viņš ar Latvijas nacionālās valdības 1940. gada 18. maija lēmumu bija iecelts arī par šīs pēdējās likumīgās valdības pilnvaroto ārzemēs, un uz šo savu ārkārtējo pilnvaru pamata, kurām brīvajā pasaulē ir starptautiski - tiesisks spēks, pārstāvēja brīvo Latviju, kuru pašreizējie tās okupanti visādi nīdē un apkaro jau visus šos gadus pēc 2. pasaules kaŗa, bet nevar vien to iznīdēt.

Tagad nu lielinieku rakstītāji visādos izdevumos centīsies, jādomā, skaidrot un pierādīt, ka tagad, līdz ar sūtņa Zariņa nāvi, viņam izdotajām pilnvarām un līdz ar to visām brīvās Latvijas diplomātiskajām pārstāvniecībām pienācis dabisks gals. Nu vairs šīs pilnvaras nebūs jāglabā archīvos, nedz jāmet papīru kurvī, nedz vēl kā ar tām jādarbojas, jo tās it kā izbeigušās. Ko nebūs iespējuši visādi nonicinātāji, to būs panācis laiks. Apmēram tā jums stāvoklis, droši vien, tiks apgaismots.

Nav manā zināšanā jums skaidrot, kā līdzīgs tiesiski teorētisks jautājums tiktu atrisināts lielinieku likumos, bet brīvās pasaules iztulkojumā pilnvaras, kas izdotas uz vārda, t. i. juridiski formāli, izbeidzas ar šī vārda īpašnieka aiziešanu no šīs pasaules. Tā tas ir, piemēram, attiecībā uz materiālām vērtībām.

Bet atbildīga un tiesiski nevainojama valdība, tāpat tautas likteņi, nav vienkārši aplēšamas vērtības ne lielinieku rubļos, nedz ASV dolaros. Ja tas tā būtu bijis domāts, tad nebūtu bijis vajadzības pēc īpaša valdības lēmuma toreiz, 1940. gada maijā. Toreiz būtu pieticis ar tieslietu ministra norādījumiem vai ar Senāta tā saucamo paskaidrojumu.

1940. gada 18. maija Latvijas valdības lēmumam ir daudz plašāka un vēsturiski atbildīgāka nozīme nekā kādam parastam publiski tiesiskam aktam. Šī nozīme ir politiska un nacionāla, tādēļ arī pilnvarām Latvijas valsts eksistences ļoti kritiskā brīdī ir dots nosaukums: ārkārtējās pilnvaras (State emergency powers). Tas nu nozīmē, ka sūtnis K. Zariņš visu savu dzīves un darbības laiku, kā tas īstam patriotam pienākas, ir varējis turēt augstu Latvijas karogu un veikt lietas, kas iet pāri parastām diplomāta funkcijām, it sevišķi grūtos un bīstamos laikos, un ka nu līdz ar viņa nāvi viņš ir izbeidzis savu personīgo cīņu. Tā kustība turpretim, tie nacionālās pašapziņas un lepnuma viļņi, kas jo augstu nes latviešu emigrāciju svešās zemēs, šo emigrantu spēks, kas iespēj zināmā mērā ietekmēt arī savu apkārtni svešas zemes apstākļos, — tas nu gan, kā to varam konstatēt ikgadu pieredzē — vai kādam tas patīk vai ne — noteikti pieaug.

Tās politiski - morālās pilnvaras, kuras mēs, katrs par sevi un visi kopā, esam paņēmuši līdz no mūsu brīvās dzimtenes, tās nu nenoturēsies nekādā archīva skapī, tās ir un būs pārāk dzīvot un cīnīties spējīgas. Tas ir tiešām varens spēks, a formidable force, kā to nesen teicis par nacionālismu šīs zemes augstākais maģistrāts.

Beidzot, attiecībā uz Latvijas diplomātisko pārstāvniecību likteni jāpaskaidro, ka tās kā parasts turpinās savu darbu, jo, formāli — tiesiski celtas un izveidotas, tās balsta minētās politiski - morālās pilnvaras un arī starptautiski politisku gājienu sakarības. To darbiniekus neietekmēs nekādi jūsu pašreizējo kungu un pavēlnieku diktētie iztulkojumi un skaidrojumi vairāk vai mazāk pieklājīgos vārdos, kā nu kuŗo reizi. Katrs no mums, pašreizējā diplomātiskā tīkla darbiniekiem, kā tas līdz šim bijis jau apmēram 20 gadu, turpinās cīnīties par mūsu kopīgā mērķa sasniegšanu — mūsu dzimtenes atbrīvošanu.

SPIEGU PRĀVA MASKAVĀ

SAV. VALSTIS UN KUBA APMAINĀS SPIEGIEM. GVANTANAMO BAZĒ NOGALINĀTS KASTRO AĢENTS. MASKAVĀ SĀKUSIES SENSACIONĀLA SPIEGU PRĀVA.

Apmaiņas un izpirkšanas jautājumos amerikāņu jurists Džēms Donovans ir vīrs ar plašu pieredzi. Kaut personīgi viņam politiskā laukā lāga neveicas — 1962. gadā nesekmīgi kandidēja Sav. Valstu senātam — toties citu politikā viņš darbojas ar vislielākām sekmēm. Donovans bija tas, kas noorganizēja padomju spiega plkv. Abela un amerikāņu U-2 lidmašīnas lidotāja Pauera apmaiņu. Vēlāk Donovans noslēdza sekmīgu darījumu ar Kubas Kastro, pret medikamentiem un pārtikas līdzekļiem panākot Cūkas līča invāzijas laikā sagūstīto nacionālistu atbrīvošanu.

Donovana jaunākais darījums, ar personīgu prezidenta un virsprokurora svētību, arī saistīts ar Kubu. 1961. gada septembrī Kastro policija ielauzās kādā istabā Havanas medicīniskās apdrošināšanas namā. Istabā atradās trīs amerikāņi — Daniels Kārsvels, Justas Danbrunts un Edmunds Taranskijs. Bez tam tai pašā istabā policija atrada veselu elektronisku aparātu arsenālu, ar kuŗa palīdzību minētie amerikāņi — Centrālās pretizlūkošanas aģentūras darbinieki — bija noklausījušies komūnistu Ķīnas „ziņu aģentūras" galvenās mītnes slepenā darbībā. Bez minētiem trim par dažādiem grēkiem Kastro cietumos atradās vēl astoņpadsmit amerikāņi. Tagad visi atbrīvoti un atgriezušies Sav. Valstīs. Par brīvu tas, protams, netika darīts. Amerikāņi Fidelim atdeva četrus viņa sabotieŗus. Trīs no tiem bija taisījušies sākt mest sabotāžas bumbas Ņujorkas apkārtnē. Ceturtais, 31 g. v. Molina del Rio, kas izcieta mūža cietumsodu. Kad 1960. gadā Kastro apmeklēja Ņujorku, kādai viņa miesas sargu grupai iznāca apšaudīšanās ar Kastro ienaidniekiem kādā Ņujorkas restorānā. Apšaudes laikā viņš nogalināja deviņus gadus veco Magdalenu Urdanelo, kas uz Ņujorku bija atbraukusi viesos no Venecuēlas. Paskaidrodams, ka tas tiek darīts nacionālo interešu labā, Ņujorkas gubernātors Rokefellers Molinam cietumsodu atlaida, un pēdējais tika aizsūtīts atpakaļ uz Kubu — gan ar aizrādījumu, ka, ja Molina vēl kādreiz mēģinās spert kāju uz Sav. Valstu zemes, viņš tiks nekavējoties apcietināts un tad viņam mūža atlikušā daļa būs jāpavada aiz atslēgas, bez jebkādām cerībām uz atbrīvošanu.

Sav. Valstu virsprokurors Kenedijs domā, ka aģentu apmaiņā amerikāņi šoreiz guvuši daudz vairāk nekā Kastro. Vispirms jau amerikāņi guvuši skaita ziņā, atgūstot divdesmit vienu savu cilvēku pret četriem kubiešiem. Bez tam centrālās pretizlūkošanas aģentiem būs šis tas arī ko pastāstīt.

GVANTANAMO INCIDENTS

Pēc vairākiem gadiem Sav. Valstu valdībai par lielu nepatiku atklātībā nule kā parādījušās ziņas par kādu slepenībā turētu notikumu. Un proti, 1961. gadā Gvantanamo bazē amerikāņu kapteinis Džaksons — kongresa goda ordeņa kavalieris — nošāvis kādu Kastro aģentu, kas flotes bazē strādājis kā autobusu šoferis. Līķa noslēpšanai kapteinis pasaucis talkā vēl pāris virsnieku un vairākus kaŗavīrus. Bet lieta nāca gaismā. Sav. Valstīs oficiāli atvainojās un aferā iejauktie tika pamazām izstumti no armijas. Kapteinis Džaksons Kalifornijas pilsētā San Hozē tagad iznēsā pastu. Kāds cits no Gvantanamo aferas laikiem pārdod dzīvības apdrošināšanas polises. Vairāki mēģinājuši tikt atpakaļ armijā, bet bez panākumiem.

SPIEGU PRĀVA MASKAVĀ

Plašākā spiegu prāva kopš 1960. gada, kad tiesāja U-2 lidotāju Franci Paueru, nule kā sākusies Maskavā. Šoreiz uz apsūdzēto solā sēž 44 gadu vecais angļu tirgotājs Grevils Vinns un 44 gadu vecais Olegs Penkovskis, padomju sakarnieks starp krievu rūpniecību un Rietumu tirgotājiem. Abi apvainoti spiegošanā pret Pad. Savienību.

Penkovskis, padomju tiesas valodā runājot, „liels tvista dejas cienītājs un vispārējs izvirtulis", ar spiegošanu pret savu zemi sācis nodarboties jau 1961. gadā. Vinns tika apcietināts pagājušā gada rudenī Budapeštā, kur bija ieradies tirdzniecības darīšanās.

Pašreizējo Maskavas spiegu prāvu ļoti interesantu padara vēl apstāklis, ka krievi spiegošanā apvaino ne tikai abus apsūdzētos, bet arī septiņus amerikāņu un sešus angļu diplomātus, viņu dzīvesbiedres un vienā gadījumā pat viņu bērnus. Daļa no apvainoto diplomātu ģimenēm Maskavā vairs nedzīvo.

Ilustrējot vienu konkrētu gadījumu, Penkovskis tiesā pastāstīja sekojošo: 1961. gada augustā Vinns viņam iedevis šokolādes kasti, kurā viņam bijis jāieliek slepenas filmas, pēc kam šokolādes kaste jānodod angļu diplomāta Čisoma meitiņai. Čisoma dzīvesbiedre esot bijusi angļu aģente, kas, dzīvodama Maskavā, caur Vinnu uzturējusi kontaktu ar Olegu Penkovski. Pēdējais savā oficiālā sakarnieka kapacitātē vairākkārt apmeklējis Londonu un Parīzi, kur sabiedroto rokās nodevis slepenus datus par padomju raķešattīstību.

Kā Vinnam, tā Penkovskim par savu darbību pret Padomju Savienību draud nāves sods. Vadoties no agrākiem gadījumiem, par to tomēr jāšaubās. Kopš nāves sodu izpildīšanas Rozenbergu pārim Sav. Valstīs kā angļi, tā amerikāņi un krievi pret spiegiem izturējušies ar daudz lielāku iecietību. Arī tagadējās prāvas noslēgumā ilgāks cietumsods Vinnam un Penkovskim ir drošākais minējums.

SASPĪLĒJUMS HISPANJOLĀ

SAV. VALSTU KAŖA FLOTE HAITI ŪDEŅOS, PREZIDENTS FRANSUĀ DUVALJĒ GATAVOJAS BĒGŠANAI.

Saspīlējums Dominikāņu Republikas un Haiti starpā vēl vienmēr turpinās. No Santo Domingo saņemtās ziņas liecina, ka dominikāņu spēki jau vairāk kā nedēļu koncentrēti pie Haiti robežas un visniecīgākā provokācija no diktātoriskā prezidenta Duvaljē puses var izsaukt atklātu kaŗu.

Domstarpības abu valstu starpā sākās pēc Haiti policijas iebrukuma Dominikāņu Republikas sūtniecībā Port au Prince, Haiti galvaspilsētā, kur bija patvērušies vairāki Duvaljē politiskie pretinieki. Pagājušās nedēļas nogalē attieksmes abu mazo Karaibu jūras nāciju starpā sasniedza vārīšanās punktu un, ja Haiti izgāja sveikā, tad pateicoties vienīgi Dominikāņu Republikas apdomībai.

Pašreiz Hispanjolas salas notikumi tiek pārspriesti kā Amerikas Valstu Organizācijā, kuŗas statūti noliedz agresiju, tā Apvienoto Nāciju drošības padomē. Praktiskā plāksnē Hispanjolas ūdeņos kreisē amerikāņu kaŗa flotes vienības un vairāk tūkstošiem kājnieku.

Kaŗa draudi Hispanjolā vēl nebūt nav rimuši. Kā Sav. Valstis, tā Kanada uzsākušas steidzīgu Haitī dzīvojošo pavalstnieku izvākšanu. Haiti draud pilsoņu kaŗš. Pretestība pret diktātoru Duvaljē ir tik liela — tā nepārtraukti pieaug, daļēji tādēļ, ka tautā valda vispārējs sašutums par diktātora nežēlīgo izrēķināšanos ar viņa politiskiem pretiniekiem, ka valstiņā vai nu notiks pilsoņu kaŗš, vai arī diktātors vienkārši aizbēgs. Dominikāņu Republikā valda pārliecība, ka notiks pēdējais.

DVĒSEĻU CIETOKSNI PIEMINOT

Kurzemes kapitulācijas piemiņai rīkotajā vakarā 7. maijā Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu telpās pulcējās tautieši, lai godinātu Kurzemes aizstāvjus un noklausītos cīņu dalībnieka vltn. E. Šķobes šim notikumam veltītu runu.

Vakaru atklāja LNAK pārstāvis T. Kronbergs, pieminēdams, ka E. Šķobe par kauju nopelniem apbalvots. Pēc kapitulācijas virsleitn. E. Šķobe ar dzīvesbiedri un dažiem cīņu līdzgaitniekiem nodzīvojuši Kurzemes mežos 6 mēnešus, kamēr radusies izdevība nokļūt pāri jūrai uz Zviedriju.

Vltn. E. Šķobe savā runā pieminēja, ka:

Kurzemē vēl plosījās lielkaujas, kad mūsu kaimiņu zemes jau bija okupētas.

Kurzeme nosaukta par cietoksni, bet nekādu ārējo nocietinājuma zīmju gan tur nebija, izņemot parastos kaujas lauku ierakumus.

Kurzeme īstenībā bija dvēseļu cietoksnis, un vienīgi uz to balstījās sīkstā un ilgstošā Kurzemes aizsardzība.

Šis dvēseļu cietoksnis neradās uzreiz. Tas sākts celt jau kopš Saules kaujas, kad mūsu latviešu vīri iznīcināja iebrucējus — Teutoņu ordeņa vīrus. Tas turpināts celt pirmā pasaules kaŗā — strēlnieku un atbrīvošanas cīņu laikā. To cēluši Krievijas verdzībā aizdzītie cietēji, tas celts kaujās Lubānas klajumos, Cesvainē, Ērgļos un Burtniekos.

Tas, ka virspavēlniecība izšķīra mūsu kaujas spēkus, 15. un 19. divīziju, nenozīmē, ka Vācijā aizsūtītie spēki necīnījās par Kurzemi. Ikviens kaŗavīrs būtu darījis to pašu, ko 19. divīzijas vīri. Vēl 1945. g. maijā viens Rušmaņa pulka bataljons ātrlaivās tika pārcelts uz Kurzemi.

Mums netrūka ticības — tāpat kā frančiem pie Verdenas. Mūs mocīja nogurums, bads, bet ienaidnieka aicinājumiem pāriet fronti un padoties, solot pabarot, piedot un aizmirst, neviens neasaucās. Cīņu svaru kausus mums par ļaunu nosvēra mūsu mazais skaits.

Kaŗa nobeigumā radās uzvarētāji, zaudētāji un nevainīgi cietēji.

Par sabiedroto varonību kaŗā jau tik daudz runāts, rakstīts un filmēts, ka pietrūcis temata.

Mūsu tautas un viņas kaŗavīru pārdzīvojumi un nestie upuŗi nav salīdzināmi ne ar ko citu. Kā mēs šo laikmetu spētu darīt zināmu citiem, kā mēs varētu atgādināt par mūsu tiesībām, cīņām un zaudējumiem? Tas jāuzņemas latviešu jaunatnei, jo mēs klūstam vecāki un mūsu rindas sāk retināties. Latvju jaunatnei un bērniem, kas skolās apgūst ziņas par svešu zemju cīnītājiem un varonību, jāmācās atrast patiesību par neuzvarēto varonību — savas tautas likteņu stāstos.

Tie, kas neaizmirsīs savu tautu un savu valodu, tie būs mūsu sūtņi, mūsu valstsvīri un mūsu tautas nākotnes brīvības izcīnītāji.

Mūsu fiziskās dzīves standarts ir ievērojami cēlies. Bet mēs nedrīkstam aizmirst arī garīgās dzīves standartu — un tas jāsaista ar nemazinātu gribu atgūt savu zemi un pašnoteikšanās tiesības mūsu tautai.

Vakara nobeigumā dzejniece Ingrida Vīksna nolasīja izjustus dzejoļus par Kurzemes cīņu laikiem.

Vīru koris Viesturs diriģenta J. Baruša vadībā dziedāja Kaŗavīri bēdājās, Divdūjiņas un Mūžam zili. Vltn. E. Šķobe, dzejniece I. Vīksna un koristi saņēma ziedu veltes.

KĀ PADOMJU AĢENTI RĪKOJAS ZVIEDRIJĀ

VĒSTULE LA NO ZVIEDRIJAS

Katarinas ielā, Stokholmā, atrodas Zviedrijas - PSSR tuvināšanās biedrības klubs. Šeit notiek arī padomju filmu izrādes igauņiem un latviešiem. Vispirms padomju aģenti izmēģinājās ar igauņiem, bet igauņi negāja uz šiem seansiem. Tagad tie sākuši vilināt latviešus. Aprīļa sākumā tur bija aicināti latvieši noskatīties kādu filmu. Uzaicinājumus neizsūtīja pa pastu, bet nodeva pa telefonu. Jāpieņem, ka viesus izvēlējās ļoti rūpīgi, lai pasargātos no varbūtējiem skandāliem.

Kāds latvietis, kas nebija aicināts, ieradās minētajā klubā, lai redzētu, kas tur notiek.

Viņš pastāsta:

„Es ierados ar dažu minūšu nokavēšanos. Priekštelpās ieradušos apsveica padomju sūtniecības „atašejs repatriācijas lietās" Brolišs. Es gribēju ieiet izrāžu telpā. Durvīs ieraudzīju, ka zālē ir klāti galdi, ap tiem bija sastājušies cilvēki un dzēra degvīnu. Pagriezos un izgāju no telpām. Kopā ar mani izgāja vēl kādi 10 cilvēki. Apm. 40 cilvēku palika telpās. Vēlāk es noskaidroju, ka pirms un pēc filmas demonstrēšanas viesi bagātīgi cienāti ar degvīnu, konjaku, vīnu un uzkožamiem. Daži „viesi" bijuši jau diezgan stipri „iesiluši". Izrādījuši Latvijā uzņemto filmu „Diena bez vakara". Filmas varonis ir kāds latviešu ārsts, kas, izmēģinādams jaunu tuberkulozes dziedināšanas līdzekli, pats saslimis ar šo slimību".

26. aprīlī Katarinas ielas klubā notika otras filmas „Diena bez vakara" izrāde, uz kuŗu bija izsūtīti rakstveida ielūgumi. Šī izrāde noritējusi bez iedzeršanas.

Latviešu un igauņu trimdiniekiem Zviedrijā padomju sūtniecība pievērš sevišķu vērību. Tur ir īpaši „atašeji", kas dažādos veidos mēģina nodibināt sakarus ar trimdiniekiem. Ir bijuši tādi gadījumi, kad kāds no šiem aģentiem apmeklē trimdinieku mājās, atnes tam grāmatas, žurnālus, arī Solžeņicina grāmatu „Viena diena Ivana Deņisoviča dzīvē" krievu valodā. Šo grāmatu aģents iedod tikai izlasīšanai, lai vēlāk būtu iemesls atgriezties. Daži trimdinieki vienkārši izraidījuši aģentus, kad tie ieradušies viņu mājās.

Ir notikuši arī tādi gadījumi, kad no padomju sūtniecības kādam piezvana un saka, ka uz viņa vārda esot pienācis sūtījums no dzimtenes

Pateicībā par varoņu daudzināšanu Kurzemes cietokšņa piemiņas vakarā Toronto, LNAK priekrsēža vietnieks T. Kronbergs pasniedza Viestura koŗa dalībniekiem pa ziedu veltei. Foto A. Jānītis.

LATVIJA

38. n-rs. SESTDIEN, 1963. GADA 11. MAIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.60 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

KĀDĒĻ CHRUŠČEVS KLUSĒ?

Maz ticams, ka tagadējais Kremļa valdnieks beidzot pavēlēs sākt celt vēl ne sevišķi sen liekulīgi apsolīto pieminekli Staļina laikos nobendētajiem upuriem, pie kuriem bez neskaitāmajiem igauņu, latviešu un lietuviešu tūkstošiem pieder arī tieši pirms divdesmit gadiem Smoļenskas tuvumā — Katinas masu kapos 1943. gadā atrastie poļu virsnieki. Ļoti raksturīgi, ka tieši pret baltiešiem un poļiem pastrādātos noziegumus ne Chruščevs, nedz arī tagad pa laikam Staļina ēru nosodošās komūnistu publikācijās un romāni vispār nepiemin ne ar pušplēstu vārdiņu. Šos neģēlīgos noziegumus cerībā uz pasaules ātro aizmiršību pat Chruščevs īpašu iemeslu dēļ tomēr nepiedevē Staļinam un Berijam.

Kopš 1952.-53. gada ASV Kongresa Katinas noziegumu izmeklēšanas komisijas darbības nevienam pasaulē nav mazāko šaubu, ka 15.000 poļu virsnieku 1940. gada pavasarī ir nošāvuši krievi. Par to nevienam nav šaubu arī Polijā, kaut gan oficiāli Gomulka tieši šos upurus ne piemin, nedz ceļ viņiem pieminekļus, nedz arī viņu nobendēšanā vaino vāciešus. Katinas masu kapos, kuru atvēršanā citu neitrālu tautu kriminālzinātnieku starpā kādreiz piedalījās arī latviešu pārstāvji, līdz izmeklēšanas darbu pārtraukšanai atrada 4500 poļu virsnieku līķus. Pie viņiem atrastie dokumenti un liecinieku liecības ir neapgāžami pierādījušas, ka šie virsnieki pirms nobendēšanas atradušies Kocilskas gūstekņu nometnē. Kur 1940. gada pavasarī palikuši Starobeļskas un Ostaškovas gūstekņu nometnēs ieslodzītie poļu virsnieki, par to pilnīgi drošu ziņu nav. Kaut viņu kapu vieta līdz šai baltai dienai nav droši zināma, ir tomēr drošas liecības, ka arī viņus ir piemeklējis Katinas mežiņā atrasto liktenis.

Ir zināms, ka poļu gūstekņu transporti 1940. gada pavasarī no Ostaškovas nometnes (6500 virsnieku) nosūtīti uz Bologojes staciju, pusceļā starp Maskavu un Ļeņingradu, bet gūstekņu transporti no Starobeļskas (3900 virsnieku) ir sasnieguši Charkovu. Tālākās poļu gūstekņu transportu pēdas šajās vietās ir izgaisušas, bet pašā pēdējā laikā iegūtās jaunākās ziņas neapšaubām liecina, ka šie virsnieki ir nobendēti un aprakti Bologojes un Charkovas tuvumā, kur arī meklējamas abas vēl vārdā nenosaucamās Katinas.

Poļu virsnieku noslepkavošanas laikā Ukrainas komūnistu partijas pirmais sekretārs un Staļina uzticamais pilnvarotais Charkovā, kā visiem zināms, bija neviens cits kā Ņikita Chruščevs. Viņam ir bijusi noteikšana arī par Starobeļskas gūstekņu nometni. Nevar būt šaubu, ka Chruščevam vislabāk ir zināms vismaz šīs gūstekņu nometnes iemītnieku drūmais liktenis, kā arī viņu vēl nezināmā kapa vieta Charkovas tuvumā.

Tieši tādēļ Chruščevs šajā jautājumā klusē. Mēģinot runāt un taisnoties, kārtējo reizi visu vainu uzvelot Staļinam un Berijam vai kādam mazākam čekistam, visā pasaulē tomēr izvirzītos jautājums: kāda loma bijusi Chruščevam poļu noslepkavošanā? Klusējot Chruščevs varbūt cer šo baigo noslēpumu, tāpat kā daudzus citus, paņemt līdz kapā. Kaut gan Rietumvalstis līdz šim ir nožēlojami gļēvi klusējušas, vēl nav par vēlu pagaidām vismaz poļu virsnieku noslepkavošanas lietas bagātīgos materiālus nodot Apvienotajām Nācijām (kā to savā laikā vēlējās arī ASV Senāta komisija), lai visas pasaules priekšā vēlreiz arī formāli noskaidrotu un parādītu, kāda loma tagadējam Kremļa valdniekam Staļina laikos ir bijusi arī šajā, vienā no lielākajiem pasaules vēstures noziegumiem.

ŅIKITAS PĒTĪJUMI

Kremļa valdniekam nepatikšanu netrūkst: Padomijas rūpniecības plāni īstenojas vienīgi brāķu ražošanā; sovchozu un kolchozu lopiņi nobeidzas barības trūkuma dēļ; šī pavasara sējas darbu plāni un grafikas sabrūk; rakstnieki un mākslinieki sāk ražot sociālistiskajam reālismam neatbilstošus darbus un pats trakākais — krievietēm briesmīgi patīkot tādas pašas biksītes, kādas sievišķi valkā visā kapitālistiskajā pasaulē. Šajā intimajā jautājumā ar saviem komūnistiskās kvēles pilnajiem sociālistiskā reālisma garā izdarītajiem pētniecības rezultātiem nesen plašā radioraidā klajā nācis neviens cits kā pats Ņikita.

Lūk, īpaši jaunākā un arī gados vecāki Padomijas rakstnieki no ārzemju ceļojumiem pārvedot savām laulenēm un draudzenēm krāsainas biksītes. Tas ļoti samaitājoši ietekmējot arī citas laimīgās Padomijas iedzīvotājus. Šajā ziņā Chruščevam būs taisnība, jo viņa paša meita Rada, nesen viesodamās Romā, sapirkās visvisādas kapitālistu pasaules paraugu biksītes dūčiem. Cik saprotams, arī citas Padomijas iedzīvotājas paradīziski apkārt skraidīt vis negrib, jo Chruščevs, kurš, tāpat kā viņa meitas vīrs Adžubejs, nokļūstot ārzemēs, vienmēr saperkas kapitālistiskas kvalitātes uzvalkus, kreklus, kaklasaites un citus apģērba gabalus, savu ievērojamo pētījumu rezultātus nobeidzis ar jaunāko solījumu pavisam patētiski: „Dodiet mums laiku, un mēs producēsim biksītes arī tādās krāsās, kādas vēl nekur nav redzētas!"

Hm . . . Cik ilgi vēl neredzētu brīnumu ražošanai Ņikitam īsti vajag, nav saprotams, bet ir gan zināms, ka arī Hitlers reiz teica: „Dodiet man 10 gadus laika un jūs Vācijas pilsētas nepazīsiet!" Un nevajadzēja ne desmit gadu, kad šis solījums bija piepildījies . . .

Bet šā vai tā — pagaidām krāsainās biksītes būs vēl viens iegansts vairāk, lai nelaistu pa ārzemēm braukāt redzīgākus Padomijas jaunās šķiras piederīgos.

DĪVAINĀ UN AČGĀRNĀ PASAULE

(VĒSTULE NO ANGLIJAS)

(A. P.) Vai esat kādreiz padomājuši:

. . . ka laukstrādnieks, kas smagi strādā, lai mums būtu dienišķā maize un mēs brokastīs varētu priecāties par svaigi slaukto pienu, saņem par savu darbu tikai 8—9 mārc. nedēļā, bet cirkus klauns gadā nopelna tūkstošus;

. . . vai futbolistiem un kriketa spēlētājiem, kas spārda vai svaida bumbu, nemaksājam daudzkārt vairāk par ogļu un dzelzs rūdas racējiem;

. . . un vai vīri, kas viens otru sit „knock'autā" nesaņem simtreiz vairāk par ārstiem, kas viņus atkal atgriež pie samaņas;

. . . un žokejs zirga mugurā nopelna karalisku algu, salīdzinot ar vilciena vadītāju, no kuŗa mazākās nevērības taču atkarīgas simtiem cilvēku dzīvības;

. . . un vai neizklausās dīvaini, ja rūpējamies par dzīvniekiem, lai ar tiem neviens nežēlīgi neapietas, bet samierināmies ar ringa noteikumiem, kas nosaka, ka bokserim jāaizstāvās pašam, pat situācijās, kad tas nemaz vairs nav iespējams — kad viņš jau ir ceļā uz . . . „nirvānu".

„Ai, mīļā pasaulīt, cik daudz kas tevī rit ačgārni!" — par šādām un vēl citām, līdzīgām ačgārnībām nācies lasīt laikrakstos, un vai tur nav arī daudz taisnības? Droši vien arī jūsu zemē būs līdzīgas dīvainības, par kuŗām arī jūs esat tiesīgi brīnīties.

☆

Un lūdzu, uzklausiet kāda tiesneša padomu kādai atraitnei, kuŗai par labu tas pašreiz bija piespriedis 10.000 mārc. „sāpju naudas" no kāda uzņēmuma, kuŗa nevērības dēļ viņas vīrs bija smagi ievainots un no šiem ievainojumiem miris.

Motīvējot savu prasību pēc sāpju naudas, atraitne tiesnesim cita starpā bija pieminējusi, ka vēloties vīra dusas vietā uzlikt arī kādu pieminekli, apm. 200 mārc. vērtībā. Tiesnesis uz to atbildēja: „Lai cik mīļš bijis kāds aizgājējs, kaut arī mūža draugs, kapakmenim būs visai maza nozīme, vai nu tas vienkāršs vai dārgs un grezns, — naudā, kas izdota par vienu vai otru, netiks jūsu bērniem, kad pati būsit mirusi. Izšķiršanos es atstāju jūsu pašu ziņā, bet dodu padomu, nebūt pārāk izšķērdīgai, jo kapa zīme jūsu nelaiķim vīram jau neko vairs nenozīmē."

No komentāriem atturēšos. Spriediet paši, cik mīļš un dārgs šeit ir tas, kas šķiries no šīs zemes gaitām.

☆

Par „lielu progresu" varētu nosaukt šādu patiesu notikumu Velsā: kāds pastnieks, kam ik dienas, kādā lauku iecirknī vēstules iznēsājot, bija jāmēro kopskaitā kādas 9 jūdzes, jautāts, kāpēc gan viņš, pastu iznēsājot, neizlieto divriteni, atbildēja „Es jau priekšniecībai iesniedzu šādu priekšlikumu, bet man atbildēja, ka tādā gadījumā es zaudēšot virsstundu atlīdzību."

☆

Lai prāts atskurbtu no šeit minētām dīvainībām, nobeigumam mazs patiess notikums kāda drauga ģimenē. Tas nav nedz ačgārns, nedz dīvains, bet sirsnīgi bērnišķīgs:

Kad draugs jautājis savai 5 g. vecai krustmeitiņai, ko gan viņa vēlētos kā dāvanu savā dzimšanas dienā, mazā atbildējusi: „Divriteni, krusttēv! Bet es zinu, ka tu to nevarēsi sev atļauties, tāpēc es uzgaidīšu līdz Ziemsvētkiem un tad aizrakstīšu Ziemsvētku vecītim. No viņa es vienmēr varu izdabūt visu, ko vēlos."

SUVENĪRI

Mūsu Eiropas līdzstrādnieka atzīmes, sākoties tūrisma sezonai.

Statistika rāda, ka tūrisms kļuvis par ļoti nozīmīgu tautsaimniecības faktoru, un tūrisma kustība Eiropā, ik gadus pieaugdama, nākošajā vasarā sola pārspēt visus iepriekšējos rekordus. Visu brīvo Eiropas valstu tūrisma biroji, kuŗos jau tagad rit drudžains darbs, apliecina, ka nebijušos apmēros sagaidāmi arī pārjūŗas tūristi, īpaši no Ziemeļamerikas kontinenta. Iespējams, ka šis tūrisma vilnis atnesīs arī prāvāku skaitu pārjūŗas latviešu, kuŗus, cerot uz varbūtējiem atkalredzēšanās priekiem, gaida arī Eiropā palicēji. Tiem tūristiem, kuŗi paredzējuši Eiropā ceļot pa dzelzceļiem, papildinot skaisto tūrisma prospektu sniegtās ziņas, jāpiemetina, ka austriešu, vācu, šveiciešu un citu zemju dzelzceļi, jaunajai tūrisma sezonai sākoties, laidīs apgrozībā pilnīgi jaunus gaŗākiem braucieniem domātus un ļoti ērtus guļamvagonus ar visu iespējamo komfortu.

Vietējos un pārjūŗas tūristus gaidot, pilnā sparā strādā arī Eiropas piemiņas lietiņu rūpniecība. Taču, iepērkoties ceļojuma suvenīrus, piemēram, Vācijā un citur, varbūt ieteicams papētīt, vai tie vispār ir ražoti Eiropā. Nav retums, ka tipiskai Heidelbergas piemiņas lietiņai kaut kur atrodams sīkiem burtiņiem uzraksts, ka tā ražota Beļģijā, bet atgadās arī tādi Eiropas suvenīri, kuŗiem ir ieraksts „Made in Japan." Tā kā daudzi tūristi neapmierinās ar pērkamām piemiņas lietiņām, tad līdz ar tūristu aizbraukšanu viesnīcās nereti atklājas, ka pazuduši pelnu trauki, drēbju uzkaŗamie, ēdienu karotes un citas mantiņas ar lepnu viesnīcu nosaukumiem. Šo iemeslu dēļ nav pārāk jābrīnās, ja dažās viesnīcās var pagadīties slaucīties dvieļos vai ēst ar galda piederumiem, kuŗos atrodami neparasti ieraksti. Piemēram: „Rubato all Albergo Centrale di Ostiglia," vai pavisam proziski „Gestohlen im Exzelsior." Šādi un tamlīdzīgi ieraksti kā oriģinālvalodās, tā arī tulkojumos parasti norāda, kur un kā šie suvenīri ir iegūti. Daži viesnīcnieki gan izsakās, ka arī šāda klauvēšana pie kaislīgu suvenīru vāceju morāles vairs nederot. Iznākums parasti esot tāds, ka tieši mantas ar ierakstiem pazūdot pirmās, bet tas galu galā sagādājot lielisku reklāmu. Tieši šādu suvenīru tīkotāju pieplūdums ļaujot paaugstināt cenas, ar kuŗām bagātīgi atgriežoties bez vēsts pazudušo mantu vērtība.

Lai pēc ceļojuma, mājās pārbraucot, draugiem un skauģiem varētu uzskatāmi parādīt — kas un kur ēsts jeb īpaši slavens dzerts, uz daudzām slavenu Eiropas vīnkopības apgabalu viesnīcu dzērienu kartēm atrodama piezīme, ka tās ir pārdodamas. Šādā veidā slaveni Eiropas krodziņi ievērojami palielina savus ieņēmumus, un tādēļ tas, kurš no ceļojuma atgriežoties iztapsē vai veselu istabu ar ievērojamām ēdienu kartēm un līdzīgiem atribūtiem, protams, nav tūdaļ turams nelabās aizdomās.

UZBRUKUMS MASKAVAS- TALLINAS SATIKSMES LIDMAŠĪNĀ

Padomju prese ziņo, ka Maskavas - Tallinas satiksmes lidmašīnā noticis mēģinājums piespiest lidotāju aizvadīt lidmašīnu uz kādu zemi brīvajā pasaulē. Incidents noticis virs Igaunijas territorijas. Kad IL - 18 tipa lidmašīna atradusies virs Narvas, stjuardese P. Karitsa (pēc vārda spriežot igauniete) ienākusi pilota kabīnē un nodevusi tam vēstuli, kurā rakstīts, ka lidmašīnai jāmaina kurss un jālido uz kādu citu zemi. Pilots noslēdzis durvis un sācis pazemināt lidmašīnu, lai nolaistos Jevi lidlaukā, Narvas tuvumā. Tad uzbrucēji mēģinājuši uzlauzt durvis, bet tas viņiem nav izdevies. Pilots nosēdinājis lidmašīnu lidlaukā. Uzbrucēju vadonis nošāvies. Padomju prese neizpauž, kas uzbrucēji bijuši. Nav arī teikts, kad šis incidents noticis.

UNGĀRIJĀ BEZ PĀRMAIŅĀM

Ungārijā nesen amnestēja apmēram 3000 cietumos ieslodzītos, kuŗi tur atradās kopš 1956. gada revolūcijas apspiešanas. Cik tūkstošu brīvības cīnītāju vēl smok Budapeštas moku kambaŗos un spaidu darbu nometnēs, par to pilnīgu ziņu trūkst, bet Rietumvalstīs kārtējo reizi ir atradušies ļautiņi, kuŗi Kadara izsludināto amnestiju ieskata par Ungārijas politiskās dzīves liberālizēšanas zīmi. Visas runas par Kadara „mīksto kursu" īstenībā jāieskata par aplamām. Amnestija ir izsludināta nolūkā mazināt iekšējo saspīlējumu Ungārijas komūnistu partijā, jo tas tur pēc vērojumiem ir pieaudzis un, pakļaujoties Maskavas pavēlēm, Kadars pasaulei mēģina tēlot labiņo, lai tādējādi izmanevrētu Ungāriju no diplomātiskās izolācijas. Kā zināms kopš 1957. g. Apvienotās Nācijas komūnistiskās Ungārijas delegāciju ne vien neatzīst par pilntiesīgu, bet vismaz astoņās rezolūcijās ir konstatējušas, ka Kadara režīms ir leļļu valdība, kuŗa pie varas tikusi un pie tās turas tikai ar Padomju Savienības ieroču varu. Šie atzinumi ir nepatīkami ne vien Kadaram, bet arī Padomju Savienībai, jo tie Afrikas un Āzijas jaunajām valstīm atklāj komūnisma īsto seju.

Pēc pagājušā rudens Kubas trača Padomju Savienība un ASV pēc ilgākas noslēpumainības atklāja,ka tās vienojušās par komūnismam tik nepatīkamo Ungārijas debašu izbeigšanu Apvienoto Nāciju forumā.

Kopš tā laika Kadara režīms saimniecisku un citu apsvērumu dēļ pūlas panākt attieksmju uzlabošanu ar ASV valdību. Šai nolūkā Kadars ir izsludinājis arī pieminēto amnestiju, kas tomēr neattiecas uz personām, kuŗas ieslodzītas par kaŗa noziegumiem, spiegošanu, sabotāžu un nodevību. Komūnistu žargonā šie apvainojumi praktiski attiecas uz visiem aktīvākiem režīma pretiniekiem un patriotiem. Baz tam jaunais Ungārijas sodu likums Kadara režīmam dod papildus iespējas katru politisko pretinieku no jauna ieslodzīt cietumā vai arī notiesāt uz nāvi.

Kādi būs tālākie Ungārijas komūnistu panākumi, par to pāragri spriest, bet nav noslēpums, ka Kadara „diplomāti" cenšas panākt, lai no ASV sūtniecības Budapeštā kaut kā izdabūtu kardinālu Mindcentiju, kuŗš tur atrodas kopš 1956. gada. Komūnisti viņam garantē pat brīvu aizbraukšanu uz Romu.

Grūti pasakāms, par cik amerikāņi vēlas būt Kadaram palīdzīgi, bet, domājams, ka ungāru zemnieka dēls kardināls Mindcentijs ptriotiskā pretestībā no šīs iespējas un spožās sagaidīšanas Romā ir atsacījies.

Par Vīnes kardināla Kēniga sarunu rezultātiem ar kardinālu Mindcentiju, valda noslēpumainība, bet pieņem, ka pāvests Jānis XXIII vēlas, lai Mindcentijs atstāj Ungāriju. Eiropā cirkulē runas, ka Vatikāna uzdevumā kardināls Kēnigs pie Mindcentija dosies vēlreiz, lai pēdējo pārliecinātu braukt uz Romu.

Tālivaldis Dangavs

ŪTRUPE

Novele

no krājuma „Bada dzegužu pajumtē".

Dienām un naktīm mēnešiem ilgi tikai

b a m — m m m !
b a m — b a m — b a m !

Kā sitieni pa milzu bungām. Kur? Melnajā kontinentā? Brīdinājums, ka manīti vergu ķēreji? Ak, nē! Rībieni atskanēja tepat Eiropas sirdī. Jo divi kungi, viens tāds ļoga, otrs — sīvā strēbša, izūtrupēja to, kas viņiem nepiederēja. Un nosolītājs bija vergu kungs Staļins, visu iegūdams tikai par savu blēža mīlību.

Dažreiz šie bam! atgādināja zvēlienus pa griestiem, un tad rīdzinieks Dzenis — arī ūtrupnieks, bet pēc amata — nodomāja, skatīdamies pa bēgļu vilciena logu tumšā naktī:

„Hm: varbūt tagad pašu Dievu izūtrupē."

Vilciens ripoja, Dzenis prātoja.

„Bēgļu vairums čuč un neapjēdz dziļo traģēdiju, kas cilvēkam sākas ar izūtrupēšanu. Jo „nonākšana zem āmura" ir baismīgs jēdziens. Nozīmē kļūt plikam, vientuļam un par biedinājuma vārdu plašai apkārtnei. Nozīmē gadiem ilgi ieelpot skuju un vērmeļu drūmo smaržu. Un tagad puse Eiropas nonāca zem āmura — zem Padomju Savienības! Nonāca badā, lupatās un komūnistiskās brīvības katorgā, hahaha!"

Tā kā cilvēkiem ne vien prāts var būt plāns, bet arī miegs, tādi, sadzirdējuši iesmiešanos naktī, tad nu pamodās un vairākbalsīgi kuš! atskanēja.

„Nelgas, pasaule tiek izūtrupēta, bet jūs guļat!"

Kāds iesaucās:

„Traks!"

Kaut aplams, šis adjektīvs tomēr apklusināja Dzeni.

Gaŗais bēgļu vilciens izlīda no nakts tuneļa Drezdenes pievārtē un tur apstājās. Tūdaļ kā žigli automati parādījās sakšu namamātes un sāka ēdināt bēgļus. Dzenis apraudājās, saņemdams kafiju un maizītes.

Sirēnas iekaucās, un stacijas skaļrunis izkliedza pavēli visiem atstāt vilcienu un steigties uz patvertni.

Ūtrupēja . . . . un tik drausmīgi, ka drebēja pat biezu biezie patvertnes mūŗi, viņpus kuŗiem bruka, mira, dega . . . Ūtrupē nonāca arī bēgļu vilciens — tikai pelni un līķi dzelži palika pāri.

Ar visu mantu mugurā, visu maizi vēderā Dzenis, vienu roku aplicis meitiņai, otru — sievai, kājām turpināja ceļu pret dienvidiem. Šad tad viņš izvilka no kabatas āmuriņu, paskatījās tanī, kā domādams, vai nosviest vai paturēt, un atkal iebāza savu amata rīku kabatā.

☆

Ūtrupes beigu cēlienā Dzeņa ģimene nokļuva Štutgartē, nobījās, ka tā sabērta starp saviem pakalniem, un bēga tālāk. Amerikāņi tādus bēgļus savāca nometnēs.

Sākās žāvāšanās laiks.

Bailēs no Septiņu gulētāju teikas atkārtošanās gigantiskos ap-

„Kas zina, varbūt vēl noderēs."

mēros — masveida iemigšanas, modrākās galvas kā spraigi vēji sāka purināt snaudoņas. Tika rīkoti priekšlasījumi, atzīmēti dzimtenes svētki, notika dievkalpojumi, izrādes, koncerti un izstādes. Dzenis sevišķi iecienīja juristu priekšlasījumus, kuŗos viņš nelika mierā lektorus ar jautājumiem:

Kā sauc tādus, kas izūtrupē svešu mantu?

Kāds sods pienākas tādiem, kuŗi izūtrupējuši viņiem nepiederošu, pat ne uzticētu mantu?

Vai arī vēlējās zināt, kā viņš, sekojot precedentiem, bez soda varētu izūtrupēt Angliju vai ASV.

Sijājot atbildes un padomus, bieži vien ļoti pretrunīgus, prašņātājs nemanīja savu atrašanos laika Prokrusta gultā, kuŗā vecie tiek saīsināti, bet jaunie pastiepti vai izstiepti.

Šāda varbūtība bija notikusi arī pie Dzeņa meitenes un tāpēc viendien sieva paziņoja ūtrupniekam:

„August, mūsu Vingrai jau gadījies kavalieris."

„Pē, bērnam brūtgāns! . . ." Dzenis iesmējās. „Padod tik žagarus, Alvīn!"

„Nemaz nesmejies," sieva norāja vīru. „Esi aizmirsis, ka viņai tuvojas astoņpadsmitais?"

„Tiešām? Hm."

Tad jautāja:

„Kas viņš ir?"

„Teteŗa kungs."

„Nepazīstu."

„Ir labi audzināts. Tautsaimniecības maģistrs."

„Hm, gadi iet. Un ko tad Vingra?"

„Ko nu šī: vēl aušas prāts."

„Hm."

Šī šaruna iekrita laikā, kad trimdas pelēkajā debesī sāka parādīties gaišāki plankumi — cerība izceļot no Vācijas. Un roka pēc emigrantiem jau bija pastiepusies no Austrālijas, no Kanadas, no Anglijas . . .

Vēlēdamies redzēt, vai šīs rokas ir rokas, kas pasniegtas otram kristietim nelaimē, vai arī tikai ķetnas, Dzenis devās izlūkos. Tā viņš nonāca Austrālijas komisijas tuvumā.

Pie durvīm, aiz kuŗām rīkojās austrāliešu ārsts, mudžēja ļaudis, kas savas iegūtās vietas, sevišķi stendeŗu tuvumā, bija gatavi aizstāvēt ar zobiem un nagiem.

„Kā uz Lejputriju plēšas," Dzenis nodomāja, pa gabalu raudzīdamies uz durvīm. „Hm. Būtu man arī jāmēģina."

Iekām viņš tā stāvēja, durvis atvērās un caur stāvētājiem sāka lauzt ceļu kāds viņa skolas biedrs, pazīstams latviešu ārsts.

„Varu tevi apsveikt?" Dzenis uzrunāja ārstu, kad tas jau bija izspraucies no pūļa.

„Jā . . . kā nākošo grāvraci."

Dzenis iesmējās par joku.

„Nejokoju: Austrālijā es nebūšu ārsts, bet grāvracis."

„Tiešām?" Dzenis tikko ticēja.

„Ko gribi? Universitātes profesors pieņemts par čūsku sitēju. Inženieris par kurinātāju. Farmaceits par koku balsinātāju. Jo pasaulei vajaga muskuļus, ne prāta."

Viņi saskatījās; tad ārsts teica:

„Dzīvojam laikmetā, kad notiek vērtību maiņa."

Iedams mājup, Dzenis domāja:

„Laikam tāpēc, ka esmu ūtrupnieks, atkal saožu ūtrupi, kuŗā vērtības aiziet par grašiem. Un tas ir, ka bēglis kļūst par emigrantu. Jo bēgļa vārds nes sevī zināmu lielumu, kad kāda persona neļauj apcirpt savu brīvību, vairās kļūt par putnu, kam jādzied aiz restēm — būrītī.

Mājās viņš nevīļus ieskatījās spogulī un redzēja vecu vīru ar ļoti skumju vaigu.

„Hm, varēšu emigrēt par kapraci,55 viņš pasmējās, tad kļuva nopietns un noteica: „Tā tas nevar turpināties: ir kaut kas jādara."

Šo „kaut ko" palīdzēja atrisināt meita, pārnākdama no skolas un stāstīdama, ka skolēni nolēmuši rīkot izlaiduma balli. Vai tēvs kā skolas padomes priekšsēdis arī tam piekritīšot?

„Jā," viņš teica, kādas domas apgaismots.

Pēc šīs balles Dzeņu ģimene atplauka priekam, ko sagādā kāju cilāšana dejas ritmā. Tāpēc, kā viena balle beidzās, visi trīs jau taisījās uz nākošo, kuŗā atkal piesist kāju. Dancoja vīriņš, dancoja sieviņa, dancoja meitiņa . . . Un pēc katras balles pavairojās Vingras pielūdzēju skaits.

Daži paziņas jau uzvilka Dzeni:

„Vai tu paliksi Vācijā dancot, ka netaisies ne uz kurieni?"

Turpretīm cits ieprasījās:

„Vai tu gaidi ūdens plūdus?"

Dzenim nebija, ko atbildēt, ne arī vaļas, jo zēni nāca atvadīties no Vingras, izceļodami, un meiča šķiršanās asarās vien dzīvoja.

„Šīm lietām jādara gals," Dzenis nolēma, pasauca meitu un sacīja:

„Ticu, ka tev ir tādi zēni, kuŗi patīk vislabāk. Kā būtu, ja viņi atnāktu?"

Vingra piesarka, tad apskāva tēvu nomutēt. Pēc tam prieks viņu aizrāva pie mātes.

Kad meita sāka ietiepties ar nē un māte ar jā mag. oec. Teteŗa uzaicināšanā, Dzenis paķēra platmali un izslīdēja pa durvīm.

Svētdiena skriešus atskrēja.

Jau no agra rīta Vingra ņēmās guļamistabu pārvērst par viesistabu. Kad darbs bija galā, sauca tēvu paskatīties.

Dzenis pārlaida skatienu paveiktajam, tad piegāja pie grāmatu plaukta un stiepa to ārā.

„Ja viesi neredzēs grāmatas, nodomās, ka esam stulbi," Vingra bēdājās.

„Lai!" tēvam bija vienalga. „Tu pati šoreiz būsi grāmatu grāmata, Zālamana Augstā dziesma. Kam vajaga citu?"

Nokārtojies ar grāmatām, Dzenis nu nolasīja krēslus, kuŗi bija ap galdu, un lika tos glītā rindiņā. Atstāja tikai vienu.

„Jēziņ!" sieva sasita plaukstas ienākdama. „Priekšlasījumu vai taisies noturēt?"

No nevajadzīgiem paskaidrojumiem Dzeni atpestīja pirmie nācēji, kuŗu soļi kā kaŗa pulka dima pieskandināja kāpņu telpu un satramdīja sieviešus. Dzeņa kundzes pirksti sāka nervozi grābstīties ap matiem, bet Vingra uzlika plaukstu virs krūtīm, kā elpai trūkstot.

Dzenis atvēra durvis un ieraudzīja trīs puišus kā ozolus, bet iekām viņi pavēra muti vai bija spēruši soli tālāk, priekšā izspraucās ceturtais, kā pasvītrodams zināmo teicienu:

Tie pēdējie būs tie pirmie.

(Turpinājums sekos)

...SĒ?

...sim biksītes arī tādās krāsās, kā... ...as vēl nekur nav redzētas!"
Hm . . . Cik ilga laika neredzētu brīnumu ražošanai Ņikitam īsti vajag, nav saprotams, bet ir gan zināms, ka arī Hitlers reiz teica: „Dodiet man 10 gadus laika un jūs Vācijas pilsētas nepazīsit!" Un nevajadzēja ne desmit gadu, kad šis solījums bija piepildījies . . .
Bet šā vai tā — pagaidām krāsainās biksītes būs vēl viens iegansts vairāk, lai nelaistu pa ārzemēm braukāt redzīgākus Padomijas jaunās šķiras piederīgos.

...E

...ē".

„Laikam tāpēc, ka esmu ūtrupnieks, atkal saožu ūtrupi, kurā vērtības aiziet par grašiem. Un tas ir, ka bēglis kļūst par emigrantu. Jo bēgļa vārds nes sevī zināmu lielumu, kad kāda persona neļauj apcirpt savu brīvību, vairās kļūt par putnu, kam jādzied aiz restēm — būrītī.
Mājās viņš nevilus ieskatījās spogulī un redzēja vecu vīru ar ļoti skumju vaigu.
„Hm, varēšu emigrēt par kapraci,55 viņš pasmējās, tad kļuva nopietns un noteica: „Tā tas nevar turpināties: ir kaut kas jādara."
Šo „kaut ko" palīdzēja atrisināt meita, pārnākdama no skolas un stāstīdama, ka skolēni nolēmuši rīkot izlaiduma balli. Vai tēvs kā skolas padomes priekšsēdis arī tam piekritīšot?
„Jā," viņš teica, kādas domas apgaismots.
Pēc šīs balles Dzeņu ģimene atplauka priekam, ko sagādā kāju cilāšana dejas ritmā. Tāpēc, kā viena balle beidzās, visi trīs jau taisījās uz nākošo, kurā atkal piesist kāju. Dancoja vīriņš, dancoja sieviņa, dancoja meitiņa . . . Un pēc katras balles pavairojās Vingras pielūdzēju skaits.
Daži paziņas jau uzvilka Dzeni:
„Vai tu paliksi Vācijā dancot, ka netaisies ne uz kurieni?"
Turpretīm cits ieprasījās:
„Vai tu gaidi ūdens plūdus?"
Dzenim nebija, ko atbildēt, ne arī vaļas, jo zēni nāca atvadīties no Vingras, izceļodami, un meiča šķiršanās asarās vien dzīvoja.
„Šīm lietām jādara gals," Dzenis nolēma, pasauca meitu un sacīja:
„Ticu, ka tev ir tādi zēni, kuri patīk vislabāk. Kā būtu, ja viņi atnāktu?"
Vingra piesarka, tad apskāva tēvu nomutēt. Pēc tam prieks viņu aizrāva pie mātes.
Kad meita sāka ietiepties ar nē un māte ar jā mag. oec. Tetera uzaicināšanā, Dzenis paķēra platmali un izslīdēja pa durvīm.
Svētdiena skriešus atskrēja.
Jau no agra rīta Vingra ņēmās guļamistabu pārvērst par viesistabu. Kad darbs bija galā, sauca tēvu paskatīties.
Dzenis pārlaida skatienu paveiktajam, tad piegāja pie grāmatu plaukta un stiepa to ārā.
„Ja viesi neredzēs grāmatas, nodomās, ka esam stulbi," Vingra bēdājās.
„Lai!" tēvam bija vienalga. „Tu pati šoreiz būsi grāmatu grāmata, Zālamana Augstā dziesma. Kam vajaga citu?"
Nokārtojies ar grāmatām, Dzenis nu nolasīja krēslus, kuri bija ap galdu, un lika tos glītā rindiņā. Atstāja tikai vienu.
„Jēziņ!" sieva sasita plaukstas ienākdama. „Priekšlasījumu vai taisies noturēt?"
No nevajadzīgiem paskaidrojumiem Dzeni atpestīja pirmie nācēji, kuru soļi kā kara pulka dima pieskandināja kāpņu telpu un satramdīja sieviešus. Dzeņa kundzes pirksti sāka nervozi grābstīties ap matiem, bet Vingra uzlika plaukstu virs krūtīm, kā elpai trūkstot.
Dzenis atvēra durvis un ieraudzīja trīs puišus kā ozolus, bet iekām viņi pavēra muti vai bija spēruši soli tālāk, priekšā izspraucās ceturtais, kā pasvītrodams zināmo teicienu:
Tie pēdējie būs tie pirmie.
(Turpinājums sekos)

Gara KULTŪRAI

Imants Sakss.

DZIESMU KALNA BĒRĒJI

„Rotas" koŗa koncertā 10 gadu jubilejas konc. notika 27. aprīlī Vilimantikā. Pirms koncerta koŗa priekšnieks Jānis Bērziņš īsā uzrunā norādīja uz „Rotas" līdzšinējo darbību un panākumiem. Koris savā pastāvēšanas laikā iestudējis un dziedājis 184 dziesmas. Tāpat koris ir piedalījies visos šī kontinenta dziesmu svētkos, dziedājis 116 koncertos, sarīkojumos un dievkalpojumos. Pašreiz korī 38 dziedātāji. No pirmā koncerta dalībniekiem korī aktīvi vēl piedalās septiņi koristi: Klaudija Andersone, Zelma Mazjāne, Emīlija Riekstiņa, Līze Šlakāne, Evgenija Treimane, Jānis Mintāls un Krišs Treimanis. Visu šo laiku par diriģentu darbojies Valdis Aldiņš, bet kopš 1959. g. korī ir arī otrs diriģents Oskars Ozols. Visā koŗa pastāvēšanas laikā koncertos ir dziedājušas 126 dažādas personas. No tiem trešā daļa ir bijuši jaunieši.

Koncerta programma divdaļīga, pirmā veltīta J. Vītola, A. Kalniņa, V. Ozoliņa, J. Norviļa oriģinālziesmām. V. Aldiņa mūzikālā vadība prasa no koŗa daudz uzmanības un tīri techniskas varēšanas, jo diriģents ļoti precīzi tulko katru komponista norādījumu, niansi, pauzi. Dziesmu ritmos Aldiņš absolūti paklaujas autoru apzīmējumiem, neko nebēdādams, ja viena otra slavenāka autoritāte šajās dziesmās jau radījusi kādu zināmu šablonu. Šī diriģenta neatkarības dziņa ir ļoti atzīstama, kaut arī korim ne vienmēr vispateicīgākā. Labi zināms, ka mūsu koŗu balsu proporcijas pa lielākai daļai diezgan nevienādas. Vīru balsu dalīšanās kļūst arvien sāpīgāks apstāklis mūsu jaukto koŗu darbā. Līdz ar to vājāk padevās Vītola „Saules svētki," drusku pārakcentēta „Gājēja dziema nakti." Nevajadzētu dziedāt otru pantu, kas literāri diezgan nebaudāms. Par drošu dziesmas iestudējumu turpretī liecināja poētiskā A. Kalniņa „Ūdensrožu vainags," tāpat liegā V. Ozoliņa „Krēslā," kaut gan stiprāka balsu noteiktība būtu šo neaizmirstamo latviešu koŗa dziesmu pacēlusi vēl tīrākā mūzikālā spozmē. Koncerta lūzuma punkts iestājās Norviļa dziesmā „Kalna bērēji," kurā koris manifestēja visu savu mūzikālo spēju kulmināciju, spēku, iejūtu plašo skālu, jā — arī pārliecību. Koristu balsis atskanēja dzidrā svaigumā gan dziesmas skaļākās, gan arī tikko dzirdamās daļās, tā sasniedzot ne vien dziļu mūzikālu, bet arī, zinot sarežģīto dziesmas veidošanās ceļu un likteni, neaizmirstamu patriotisku momentu klausītāju nerimstošo aplausu atbalstā. Pirmo daļu nobeidza Vītola „Karalis un bērzlapīte" un „Beverīnas dziedonis." It sevišķi pirmajā diriģents panāca smalku nianšu cauraustu, drāmatisku mūzikālu stāstījumu. Visiem pāri jāpiemin arī teicami tīrā intonācija — ne vien šajā, bet arī citās dziesmās. Vietnīgi dažu atsevišķu balsu vietumis paskalbākie, paplikākie ē un ī patskaņi prasītu drusku vairāk seguma.

Programmas otrā daļa bija dāvināta latviešu dziesmotās senatnes sludināšanai, t. i. latviešu tautas dziesmai. Šī nu ir „Rotas" koŗa īstā pasaule. Tautas dziesmu ritums, vieglums, sirsnīgā melodiskā dzīvība korim izraisās pavisam dabīgi. Uzsvērti izturētā ritmā ar tikko jaušamu smeldzi aizskanēja V. Dārziņa „Bāleliņa līgaviņa," kā arī A. Ābeles brīnumjaukā „Trīs meitiņas saderēja." Pēc abu Kalniņu asprātīgiem harmonizējumiem „Ai vanagi, vanadziņ'" un „Redz' kur jāja" jāpiemin arī J. Graubiņa „Atsa - duris veraties" — Klīvlendas dziesmu svētku programmas pērle. Nepārtrauktais melodiskais plūdums skaidros, sirsnīgos ritmos lielis-ki saderēja ar diriģenta un dziedātāju sirsnīgi pārliecinošo uztveri. Tīri kā „Rotas" koŗa himnu gribētos uzskatīt V. Bērzkalna „Uz kalniņa rotāt gāju." Aizmūžīgā rotāšanas dziesmā sastopam gan teicējas, vilcējas, locītājas, gan sīkaliņas balsis. Laipnu vārdu tik un tā pietrūktu, šo dziesmu apzīmējot. Viens tomēr skaidrs: i komponista iecerē, i koŗa izpildījumā, kā liekas, runāja mūsu pašu asins balss. Kāpēc komponists klusē tieši radošā tautas dziesmas laukā? Viņam tur būtu tik daudz ko teikt, sevišķi atceroties plašo pieredzi neatkarīgajā Latvijā.

Tālāk noslēgumā dzirdējām Norviļa pirmatskaņojumu „Ziņgu krodziņš," spraigā dejas ritmā veidotu tautas dziesmu, kuru godalgoja arī Austrālijas latviešu Kultūras dienās. Dziesmas pēdējās taktis prasa daudz spēka un plašas elpas, ko koris godam parādīja. Spīdošais izpildījums, apvienots ar nebēdīgo latvisko skaņu rakstu, iekaŗoja klausītāju sirdis, ko apstiprināja spontānie un ilgstošie aplausi. Gaŗām ejot, varētu pieminēt, ka tautas dziesmas pirmatskaņojumu piedzīvoja arī šo rindu autora „Saules kokles skandināja." Tā ir kāda sensena saules rotāšanas melodija,tikai kvintas apjomā.

Koristu vidū pamanījām diezgan daudz latviešu jaunatnes: universitātes studentus, vidusskolu skolniekus un vēl dažus jaunākus. Komentāri šeit lieki. „Rota" būs dzīvot un dziedāt spējīgs koris arī nākotnē. Tāpat korim daudz labvēļu un draugu tuvākos un tālākos novados, jo apsveicēji bija braukuši kā no Bostonas, tā arī no Hamiltonas, Sv. Katarīnu un Niagaras koŗiem. Bija daudz laba vēlējumu, ziedu, dāvanu, telegrammu. Tāpat sajūsmā atsaucās arī pilna telpa klausītāju, kuŗu vidū redzējām daudz vietējās gara prominences un latviešu dziesmas cienītāju.

Koristes bija greznojušās skaistos latviešu tautas goda tērpos.

Valentīne Hermane

SĒRU VĒSTS

Mūžībā aizgājušā tenora
V. Salnas piemiņai.

Balss Tava
Neskanēs vairs
Melodiju plūsmā,
Nedz smaids Tavs
Draugus silti sveiks;
Ir Tava sirds
Un dziesma
Apklususi,
Skan sēru vēsts.

Ledaini saltas
Atbalsis
Svešzemes vēju
Žūžas nes
Ar neticamo
Sēru vēsti:
Vairs Tava dziesma
Neskanēs . . .

MĀKSLAS CHRONIKA

● Paredzams, ka rakstnieks Jānis Klīdzējs rudenī ieradīsies Toronto, kur lasīs savus jaunākos darbus. Viņa kundze Emīlija Klīdzēja ir aicināta tai pašā laikā rīkot gleznu izstādi.

● Gleznotāja R. Zustera glezņu, kas bija izstādīta sidnejiešu lielajā Salivāna izstādē Jaundienvidvelsas gleznu galerijā, nopirkusi Jaundienvidvelsas universitāte Sidnejā.

Vītauts Kalve

PAR GUNTI ZARIŅU

G. ZARIŅA STĀSTU STRUKTŪRA

II

Latviešu rakstniecībā šāda stāstu iekārta trīs joslās ir reta. Lai gan jau Jānis Poruks šo iekārtu labi pārredzēja un savos stāstos arī spoži parādīja, mūsu turpmākā stāstniecība — un jo sevišķi trimdā — cenšas iztikt ar daudz vienkāršāku iekārtu. Tagad latviešu stāstniecībā valda tāds paņēmiens, ka rūpējas tikai par ārējo notikumu joslas izstrādāšanu, kas, kā redzējām, stāstā vispār nav nemaz nepieciešama. Retumis tai pievieno paseklu psicholoģisko joslu ar personu darbības psicholoģiskajiem motīvējumiem apmēram tā, kā to dara vēsturnieki savos darbos. Garīgās joslas iespējamību stāstā daudzi rakstnieki acīmredzot apšauba. Tas, kas stāstā visnepieciešamākais, mūsu stāstniecībā bieži vien pavisam atmests. Laba daļa mūsu stāstniecības tagad risinās t. s. naīvā reālisma garā. Mūsu rakstniecības lielākai daļai ir uzspiests t. s. sociālistiskais reālisms.

Arī naīvais reālists un apzinīgais vai piespiestais reālists, protams, neiztiek bez domāšanas. Arī reālistiskas ievirzes rakstniekam visi stāsta notikumi ir jāizdomā. Bet, ja domāšana aprobežojas ar paticamas ārējo notikumu virknes sacerēšanu, tad tai nav nekādas atziņas vērtības. Tāpat bez atziņas vērtības ir nenotikušu notikumu psicholoģiskā motīvācija. Tā ir tikai konstruktīvs līdzeklis.

Īstā ieskatīšanās cilvēka dvēselē sākas tikai aiz darbības motīvu joslas. Tikai dvēseles sakari ar ārējo notikumu joslu ir skatāmi cēloniskā un mērķtiecības kārtībā. Tīri psichiskais ir pašierosmīgs (bez ārējiem cēloņiem, bez izzināmiem cēloņiem vispār) (un parasti arī bezmērķīgs, tam nevajag nekādas motīvācijas. Tā ir kāda patstāvīga pasaule, kas nav secināma no ārējiem notikumiem kā to virzītājs spēks (kā to pieņem reālistiskā māksla).

Latviešu stāstniecības pagrimšana, kas sākusies jau 30. gados, notiek, rakstniekiem atsakoties no trīs notikumu joslu patstāvības un samazinot vai pavisam atmetot garīgo un psichisko notikumu joslas.

☆

Guntis Zariņš raksturojams vispirms kā viens no tiem jaunajiem latviešu rakstniekiem, kas savos stāstos apzinīgi iekārto visas trīs darbības joslas, kas savos stāstos risina un krusto trejādus notikumus — garīgos, psichiskos un ārēji reālos.

Visvairāk Zariņš iemīlējis psichisko joslu, tādēļ tās iekārtošanā parādījis visvairāk izdomas un dažādības. Bet viņš nekad neaizmirst arī garīgo joslu. Zariņa stāsti vienmēr ir problēmu risinājumi, tie vienmēr ir atziņtiecīgi. Zariņa stāsti vienmēr ir garīgas aktīvitātes rosinātāji.

Daži Zariņa stāsti iekārtoti divu joslu struktūrā — ar garīgo un psichisko notikumu — un risinās kā sapņi vai ārprāta vīzijas. Vairumā stāstu Zariņš iekārto arī reālo notikumu joslu. Viņš ir veikls vides tēlotājs, bet vides tēlojums un apraksts viņam nekad nav pašmērķis.

Lai gan šie paņēmieni nav nekāds jaunatklājums, mūsu rakstniecības pašreizējā situācijā trīs joslu struktūras atjaunošanai ir gandrīz jaunatklājuma eksplozīvais spēks.

Lai te nenotiktu kāda netaisnība, jāpasvītro, ka līdzīgi nopelni ir arī citiem G. Zariņa laika biedriem mūsu stāstniecībā, piem. M. Zeberiņam, I. Šķipsnai, A. Irbem, J. Turbadam. Tieksme padziļināt psicholoģisko joslu un apvērst stāsta ieceres kārtību, izejot no garīgās joslas, ir mūsu jaunāko stāstnieku vidū diezgan vispārīga. Tā kā šo jauno stāstītāju sejas vēl nav pietiekami noskaidrojušās, pagaidām jāatsakās no sīkākas G. Zariņa salīdzināšanas ar tiem.

Šo G. Zariņa sasniegumu iemesls tomēr nav kādas vecas un labas latviešu stāstniecības tradicijas turpināšana. Liekas diezgan nepārprotami, ka Zariņš savu stāstu iekārtošanas prasmi mācījies no cittautu paraugiem. Viņš pats pieminējis kā iemīļotus paraugus Kafku, Rilki un jo sevišķi franču filozofu un rakstnieku Ž. P. Sartru. Ar to Zariņa krusttēvu un krustmāšu skaits gan nebūs noslēgts. Savus priekštečus latviešu rakstniecībā G. Zariņš nepiemin.

G. Zariņa iemīļotie paraugi norāda, ka viņa domu pasaule ir iekārtota eksistenciālisma zīmē. Viņa kompozicijas un tēlošanas paņēmieni turpretī atgādina Kafkas sirreālismu.

Vispirms tātad bija sakāms, ka Zariņš ir psicholoģiski produktīvs rakstnieks. Ar saviem stāstiem viņš ierosina un aktīvizē lasītāja dvēseles veselumu, viņš sniedz lasītājam dzīvus tēlus un ierosina tiklab pārdzīvojumu, kā domāšanu.

☆

Ar stāsta iekārtošanu trīs joslu struktūrā tomēr neizsmeļas ne stāstniecības iespējas, ne stāstu rakstnieka uzdevumi. Rakstnieks var būt ne vien psicholoģiski un garīgi produktīvs, rakstniekam var būt arī aktīva attieksme pret valodu. Rakstnieks var būt valodas veidotājs, viņš var būt produktīvs jaunradītājs arī valodā.

Valodas iespēju atklāšana un izmantošana rakstniecību tuvina tām mākslām, kas nav atziņas paveidi un ir bez tiešas atziņas vērtības. Glezniecība un mūzika izdara tikai pārgrupējumus izteiksmes vielā (glezniecībai izteiksmes viela ir apveidi un krāsas, mūzikai — skaņas). Ar šiem pārgrupējumiem nevar nekad izteikt kādu domu, tie tomēr ierosina uztvērējā kādas tuvāk nenosakāmas noskaņu virknes, kurās uztvērējs pārdzīvo savas esmes kāpinājumu. Glezniecības un mūzikas darbs notiek rotaļas un eksperimenta kārtībā. Rakstnieks var tāpat rīkoties ar valodu, un tas dod viņa darbam, tā sakot, vienu dimensiju vairāk. Valodu var lietot ne vien domu un pārdzīvojumu izteikšanai un reālo norišu aprakstīšanai, bet blakus tam arī vēl pašmērķīgi vai dekorātīvi.

(Turpinājums sekos)

Sv. Jāņa draudzes koris svētdien, 12. maijā, atzīmēs 5 g. darbību ar koncertu Toronto Sv. Jāņa baznīcā plkst. 2 p. p.

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS

1. sēj. ZVĒRU UN PUTNU PASAKAS, 480 lapp. $ 7.80
2. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, I daļa, 540 lapp. 7.80
3. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, II daļa, 520 lapp. 7.80

Aplūkojiet šo izdevumu, tas ir visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

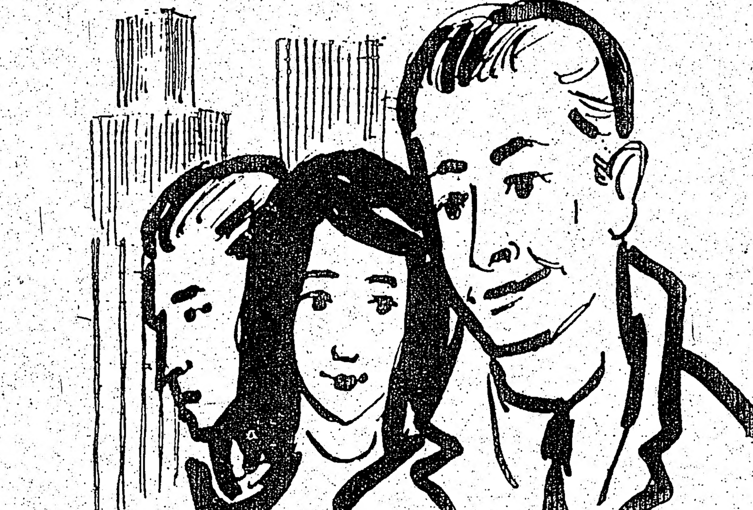

TEODORS ZELTIŅŠ

Antiņš modina Ameriku

(37. turpinājums)

Lielākajā, viesu pieņemšanas istabā ienācis, Antiņš Jērs ziņkārīgi grozīja galvu uz visām pusēm. Kur cits fotografs, ar saviem darbiem lepodamies, visas sienas būtu noklājis fotografijām, Rozītim karājās gleznas. Antiņam pret to nebija ko iebilst. Turpretī viņu ļoti pārsteidza (jā, pat satrauca) kāds līdz šim latviešu dzīvokļos neredzēts mēbeles gabals. Vai vispār to varēja saukt par mēbeli? Tā drīzāk bija krietna tautieša miteklim pagalam nepiedienīga izbūve. Antiņš jau bija dzirdējis, ka šādus trakumus latvieši savos dzīvokļos sākuši ierīkot, bet nebija savām acīm tos vēl skatījis. Tas bija mazs piestāklītis ar augstiem gaŗkājainiem sēdekļiem. Pār to nu vajadzētu rāties, ilgi un pamatīgi. Taču Antiņš to neuzdrošinājās, jo fotografs rādījās stipri nevaļīgs un varētu viņu vienkārši izsviest pa durvīm laukā. Tad būtu jāpaliek bez steidzīgi izsūtīt vajadzīgajām bildēm. Bet — gan kādā tautiešu sanāksmē par šo lietu pacels savu balsi.

Kreklos izmeties, Rozītis sarīkoja uz trim gaŗām kājām uzstatīto aparātu, kas atgādināja melnu putnu mājiņu, kuŗai apaļais ielidošanas caurums pārklāts ar spožu stiklu, tad atlieca muguru un piemiegtām acīm vēroja Antiņu. Nebija patīkami stāvēt tā aplūkotam. Bet fotografs nu vēl iededza tik spožas spuldzes, ka aizmiedzās acis arī apspīdētajam.

„Patlaban jūs izskatāties taisni tā, it kā tūliņ jums būtu jāatveŗ zobārsta kabineta durvis . . ." teica Rozītis, satvēra Antiņu pie pleciem un atsēdināja krēslā gluži kā kādu bērnu. Sēdiet brīvi un dabīgi, nesaspīlējiet un nesavelciet kukuļos sejas muskuļus."

„Es jau sēžu — brīvi un dabīgi," atsaucās Jērs un atzvēlās krēslā, krūtis vareni izgriezis un plecus stalti saslējis.

„Uz mata turku ģenerālis zirgā," konstatēja Rozītis, joprojām neapmierināts.

Antiņš izlaida no krūtīm ar kaudzi ievilkto gaisu un padevīgi ļāvās, lai fotografs pats viņu visādi izstumda un sagroza. Vienu plecu vajadzēja pavirzīt uz priekšu, pagriezties iesāņus, pieliekt galvu. „Lūdzu, kā es jums teicu, sēdiet brīvi un dabīgi!"

„Kas tā par brīvību, kas tas par dabīgumu, kad jāsēž kā otra roku izlocītai stiepļu lellei? — pukojās pie sevis sēdētājs, bet sēdēja paklausīgi mēms un sastindzis. Paldies Dievam, ka nav pie fotografa jāiet tikpat bieži kā pie matu apgriezēja. (Taisnību sakot, arī ar frizieri Antiņš nebija diezcik lielos draugos un gāja sakopt galvu tikai, kad mati līda aiz apkakles.)

„Paceliet drusku uz augšu zodu!"

Antiņš pacēla.

„Ne tik daudz!"

Antiņš nolaida zodu zemāk.

„Pagriezieties vēl mazliet pa kreisi!"

Pagriezās.

„Tā, nu gandrīz būs labi," beidzot atzina prasīgais fotografs. Tad, brīdi padomājis, nodzēsa vienā pusē spožās spuldzes.

Antiņš nebija muļķis, lai neapjēgtu, ka viena viņa sejas puse nu būs tumsā. „Klausieties, Rozīša kungs, vai es kaut ko šai lietā varētu iebilst?"

„Jā, lūdzu."

„Es negribu pusģīmja bildi, kur spīdu tikai ar vienu sejas pusi kā izdilis mēness."

„Neuztraucieties, es uzņemšu jūs abējādi — kā pilnmēnesi un pusmēnesi. Kad saņemsit parauga uzņēmumus, varēsit izšķirties, kāds pats sev labāk patīkat — pilns vai pusē pilns."

Antiņš nekā vairs neiebilda un ļāvās fotografēties. Kad paraugi būs gatavi, tad jau redzēs, kuŗos vislabāk izskatās. Tos tad arī pasūtinās pietiekamā daudzumā, lai nebūtu pie fotografa tik drīz atkal jānāk . . . Un aplam spožo spuldžu gaismā sēdēdams, Aniņš nespēja saprast, kā daudziem cilvēkiem tik ļoti var patikt fotografēties. Taču laikam patika, jo ne viena vien sabiedriskā darbinieka ģīmis itin bieži parādījās laikrakstos.

„Kārtībā, kungs," paziņoja Rozītis, un Antiņš priecīgs atdzīvojās, it kā visu laiku būtu sēdējis skatlogā un nu beidzot varētu izkāpt no tā laukā.

7. NODAĻA.

Antiņš Jērs stāvēja vannas istabā pie spoguļa, bet ne jau tāpēc, lai sevi apbrīnotu. Tik tiešām ne. Rozītis melnbaltajās fotomākslas bildēs viņu bija iztaisījis patīkami skaistāku par to attēlu, kādu rādīja spogulis. Viņš gluži vienkārši skuvās, tikai šodien to darīja daudz ilgāk un pamatīgāk nekā citām reizēm. Un ne bez iemesla. Lelde, saņēmusi viņa ģīmetni (to, kur izskatījās pēc pusmēneša) nu aicināja ciemos. Jā, ciemos, taisni pie sevis mājās, nevis tikai satikties kaut kur uz kāda ielas stūŗa. Antiņš atzina, ka Lelde ar mierīgu sirdi to varējusi atļauties, zinādama, cik stingri ir viņa tikumiskie principi. Tādēļ tagad vajadzēja noskūties tik gludam kā vēl nekad.

Antiņš to šodien darīja ar sevišķu prieku, kaut arī kā parasti apklāja vaigus ar vienkāršām ziepju putām. Visādi sasmaržinātās un lipīgās amerikāņu skujamziedes viņš necieta. Tās šķita nopietna vīra vaigam nepiedienīgas, pielipdamas tam klāt ar sievišķīgi pasaldenu smaržu, kuŗu saodis, kāds varētu sākt domāt, ka viņš kā meitene saodierējies.

Antiņš ar skujamo asmenīti kā sniega arklu lēni un uzmanīgi iearās putu kalnos un novāca tos no vaigiem tik rūpīgi, ka gludi noēvēlētā āda spīdēt spīdēja. Drošības pēc pārlaida tai vēl pāri pirkstu galus un dažu vietu ieziepēja vēlreiz . . .

Tad viņš dušojās, arī ilgi un pamatīgi. Cita starpā, dušas ierīces šai svešajā zemē piederēja tām nedaudzajām lietām, ko Antiņš atzina par labām, jo augsti cienīja ne tikai gara, bet arī miesas tīrību. Protams, pirtis ar bērzu slotām noteikti bija labākas, bet kā tu tādas pilsētas māju dzīvokļos ierīkosi.

Siltā mākslīgā lietus straume, kas ietina Antiņu caurspīdīgā, kūpošā šķidrautā, viņa dvēseles līksmību sakāpināja tādos augstumos, ka nevarēja noturēties, nesācis dziedāt: „Kur tu augi, daiļa meita, ka es tevis neredzēju..."

Kas par to, ja meldiņš, varbūt, nebija īsti pareizs. Kad sirds ir līksma un grib dziedāt, vai kāds tad domās par meldiņu . . .

Apvilcies svētdienas uzvalku un vairākas reizes raisījis vaļā un atkal sējis kaklasaites mezglu, Antiņš vispēdīgi atzina, ka ir nevainojami sakopies, lai dotos, ļoti iespējams, savas dzīves vissvarīgākajos ciemos. Un viņš arī uz ielas izgāja dziedādams: „Kur tu augi, daiļa meita . . ."

Piepeši atcerējies, ka sieva, kaut arī šķirta, galu galā nav meita, Antiņš apklusa, taču tas ne mazākā mērā nesamaitāja viņa labo omu. Pār pilsētu klājās zilgana vakara krēsla, kurā ar tūkstošiem zelta acu ziņkārīgi skatījās nami. Skatījās arī Jērs, kā aizslīdēja gaŗām daži kopā salipuši pārīši. Un šovakar, savādā kārtā, par tādu publisku izlaidību viņam nenāca ne prātā īgnoties. Viņš tikai brīnījās, kā šie pārīši neuzskrien kādam pretimnācējam virsū, jo arī viņu acis bija salipušas kopā . . .

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanādā

DĀVINĀSIM LATVIEŠU GRĀMATAS

Ir skaisti, ka mēs vēl arvien varam paturēt Latvijas skolu tradiciju mūsu skolēniem, skolu nobeidzot, dāvāt atmiņai no skolas gaitām, kā arī kā latvisku ceļa zīmi, latviešu grāmatu.

To mēs varam tikai ar visas latviešu sabiedrības atbalstu. Tā tam arī jābūt, jo tie ir mūsu visu latviešu bērni, kuŗi nes tālāk mūsu valodu un tradicijas.

Šogad mūsu skolu gatavojas beigt 25 skolēni.

Arī šogad gribam absolventiem dot visiem vienādas grāmatas.

Tādēļ lūdzam tautiešus dāvināt līdzekļus grāmatu iegādei.

Dāvinājumi nododami skolas darbvedei E. Rudzīša kundzei no plkst. 11—2 sestdienās, skolā.

A. Martinsone,
TLBS skolas pad. priekšsēde.

KAIMIŅI NĀK TALKĀ

Nepieciešamību pēc latviešu nama Toronto sajūt arī ārpus Toronto dzīvojošie tautieši.

Bramptonas latvieši E. Plūdums, J. Grodnis, J. Uluks, K. Ezītis, A. Zvaunis, V. Martinsons, E. Lazda un citi atbalsta Latviešu nama celšanu Toronto.

Viens no cītīgākajiem Toronto Latviešu nama akciju pārdevējiem L. Vililičuks, kas viens pats savācis vairāk kā 60 atbalstītāju, paplašinājis savu darbības lauku un sācis ieinteresēt arī tautiešus ārpus Toronto. Izrādās, ka arī citās pilsētās dzīvojošie latvieši pareizi novērtējuši nama nepieciešamību.

Tā bramptonieši izrādot par to lielu interesi un neliedzot savu atbalstu. Par to varam tikai priecāties, jo Bramptona, kaut arī neliela latviešu kolonija, atrodas tikpat kā Toronto pievārtē. Ja sarīkojumos aizvien redzam Bramptonas latviešus diezgan kuplā skaitā, tas liecina, ka tiem latviešu lietas ir aizvien tuvas. Toronto tiem ir tikpat kā pašu pilsēta.

Jācer, ka arī Hamiltonas, Ôšavas, Sv. Katarīnu, Kičeneras, Londonas (Ont.) un citur latvieši nāks torontiešiem talkā, jo viens ir skaidrs, ka tagad Toronto ir Kanadas latviešu metropole, kur aizvien notiek lielākie sarīkojumi. Tādēļ Latviešu nams Toronto ir vairāk kā nepieciešams, lai mūsu latviskās aktīvitātes varētu izveidoties un attīstīties.

V.

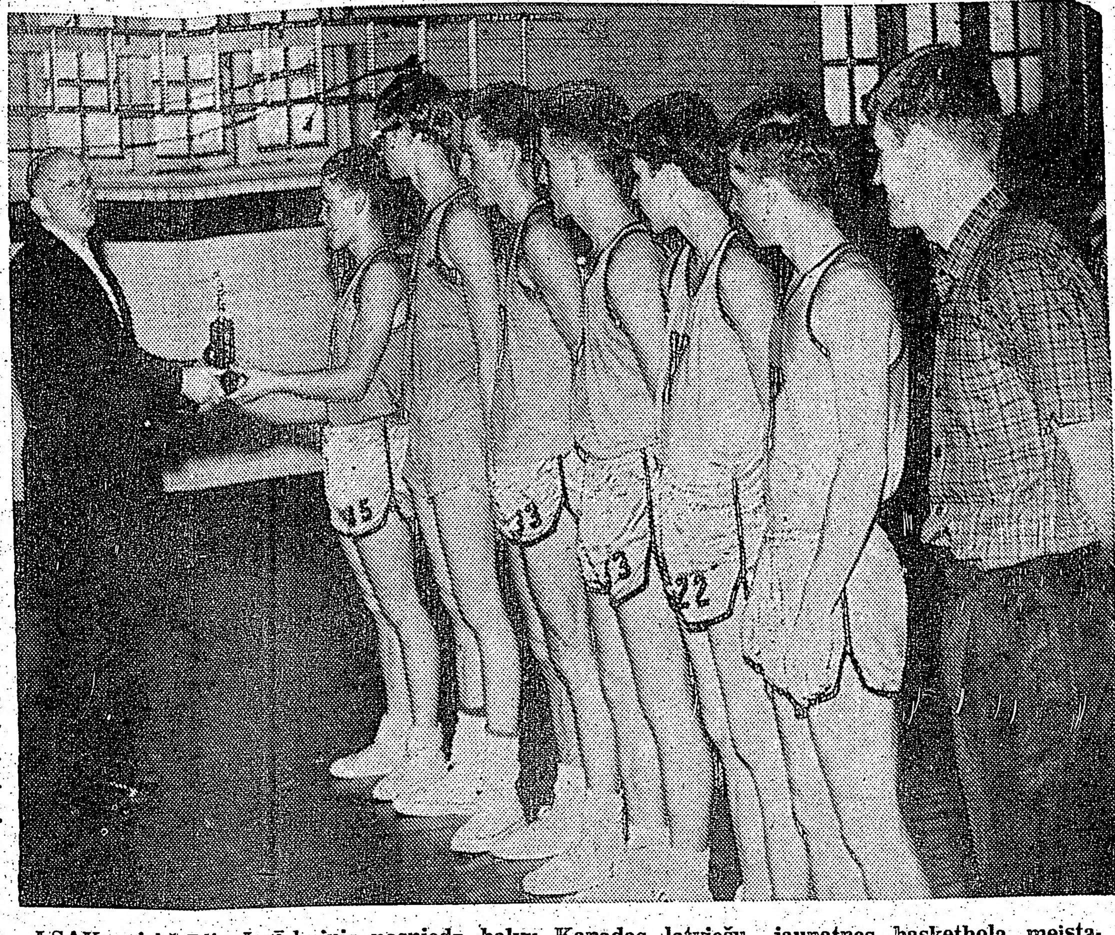

LSAK priekšsēdis J. Ādminis pasniedz balvu Kanadas latviešu jaunatnes basketbola meistaram Toronto YMCA'i. No kreisās — kapt. A. Liepa, P. Akers, V. Kauliņš, R. Dadzis, V. Akers, E. Pilskalnietis un vienības vadītājs J. Zentiņš. Foto JAK.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0268

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO

⊕ Toronto latviešu katoļu vienības lauku īpašuma Mežciems apsaimniekošanas komiteja aicina draudzes locekļus, kam vien iespējams, piedalīties pirmajā spodrības nedēļas talkā sestdien, 18. maijā.

Vēlams ņemt līdz darba rīkus (cirvi, grābekli, lāpstu un zāģi).

Tai pašā dienā notiks arī paviljona celtnes vietas izraudzīšana, nometnes uzpošana un daži uzmērīšanas darbi u. c.

⊕ Kritušo kaŗavīru piemiņas zīmes darbinieki pag. svētdien veica pirmos talkas darbus piemiņas zīmes apkārtnē, lai tā būtu uzposta Kurzemes cietokšņa krišanas piemiņas salidojumam 18. maijā. Piemiņas zīmes pamati un sienas nerāda ne mazākās pazīmes par sala bojājumiem. Pēdējā laikā zīmes talcinieku skaits jūtami pieaudzis.

Piemiņas zīmei nodotais veltījums jau sasniedz $1700,17.

⊕ Sākot ar 31. maiju līdz oktobrim, DV bibliotēka būs atvērta piektdienu vakaros no plkst. 7—9. Lasīšanas maksa 5 ¢ par grāmatu. Grāmatas var paturēt 2 nedēļas.

⊕ Toronto 11. maijā, plkst. 7,30 vakarā atklāj gleznotāja A. Kalvāna (Daugavieša) gleznu izstādi 174 Sheldon ave. Izstāde būs atvērta arī svētdien, 12. maijā, no plkst. 9 rītā līdz 10 vakarā.

⊕ Pirmatskaņojumu koncertā trešdien, Andreja baznīcas telpās, klausītāji bija patīkami pārsteigti, noklausoties labi sagatavoto un interesanto programmu.

Visvairāk aplausu izpelnījās Jāņa Kalniņa Sonāta obojai un klavierēm, kā arī šī paša komponista darbi balsij, obojai un klavierēm.

⊕ Kurzemes cietokšņa krišanas atceres salidojumā 18. maijā, Saulainē aicināti piedalīties visi bij. cīnītāji ar piederīgiem. Svētbrīdi pie Kritušo kaŗavīru piemiņas zīmes vadīs māc. A. Briedis. Būs varoņu godināšana un noliks ziedus pie piemiņas zīmes, to darīt aicināts ikviens, kas vēlētos pieminēt kritušos varoņus. Svētbrīdī pie piemiņas zīmes aktīvi piedalīsies arī latviešu skauti. Salidojuma runu teiks ltn. Kr. Freimanis. Priekšnesumu programmā piedalās grāmatas „Mums jābrien jūŗā" autore — rakstniece Ingrida Vīksna, literāts I. Batraks, dziedonis A. Vītols un akordeonists A. Pērkons. Vakara programmu vadīs Ed. Ozols.

Piemiņas salidojumā būs gaidīta arī jaunatne. Dalības maksa groziņu vakaram (ieskaitot pārnakšņošanu) $1,50. Salidojuma svētbrīža sākums plkst. 7 vak.

O. K.

⊕ Sestdien, 11. maijā, Kolumbus zālē (Sherbourne / Linden) DV rīko Maija balli. Sākums plkst. 8 vakarā. Rīkotāji cer uz kuplu apmeklētāju skaitu, lai Maija karalienes ievēlēšana izvērstos jo saistīga.

⊕ Toronto latviešu sestdienas skola rīkoja Ģimenes dienu svētdien, 5. maijā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu telpās.

Šo dienu ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Lūsis. Viņš atgādināja bērniem vecāku nestos upuŗus bērnu labā, aicināja augt visos labos tikumos un būt par prieku vecākiem un par priekšzīmi visiem.

„Ko vecākiem palīdzēs jūsu iegūtās zināšanas un panākumi dzīvē, ja jūs aizmirsīsit, ko jums vecāki ir labu devuši, jūsu gaitas vieglas darīdami, ja jūs nevarēsit savus vecākus iepriecināt."

TLB Sestdienas skolas pārzine A. Martinsone salīdzināja bērnus ar stādiņiem, kas prasa mīlestību, rūpību un kopšanu. Bet šie stādiņi izaug tādi, kādus tos izveido no mazotnes.

Tad mazie izklīda, lai ikviens savai māmiņai pasniegtu ziedus un pateiktu mīļus vārdus par kopšanu un audzināšanu.

Programmas tālāko daļu, kas tiešām bija iespējami labi sagatavota, izpildīja bērni, lai saviem vecākiem un viesiem parādītu, ko viņi skolā iemācījušies.

Sagatavošanas klases bērni asprātīgi attēloja skatu par mazo brālīti (A. Brigaderes), kas tēva lielās pastalās apstaigāja pasauli; tāpat sešu mazu bundzenieku iejāšanu sētā, kā arī nodziedāja dažas dziesmiņas.

Piektai un sestai klasei jau bija mazs koris, tāpat citas klases dziedāja tautas dziesmas, un 4. klase skandināja vairākas Jāņu dziesmas.

Ceturtā klase bez tam dejoja Andžiņu, Ritenīti un Saulīti; otrā b. klase Gaŗo danci, trešā klase Krusta deju, piektā A klase Kamoliņu un 7. klase Sīko danci.

Sarīkojums nobeidzās ar dejām un rotaļām. Apmeklētājos jārēķina vairāki simti, visas telpas bija pilnas bērniem un pieaugušiem.

Par visu redzēto un dzirdēto kā vecāki, tā pārējie apmeklētāji varēja tikai priecāties.

⊕ Māc. A. Lūsis pirmdien, 13. maijā, plkst. 6,15 vak. 6. televīzijas raidceļā piedalīsies diskusijās par sociālās aprūpes problēmām Toronto.

6. maijā Toronto miris tautietis Heinrichs Leitis. Nelaiķis dzimis 1901. g. Kuldīgas apriņķa Kursīšu pag. Sīmaņu mājās kā lauksaimnieka dēls. Jauneklis būdams, piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās. Pēc kaŗa beidzis Priekuļu lauksaimniecības vidusskolu, strādāja tēva mājās. Iesākoties 2. pasaules kaŗam, iestājās brīvprātīgo rindās. Cīņas iedragā viņa veselību. Bēgļu gaitas sākot, ieradās Vācijā, vēlāk pārcēlās uz Angliju un 1949. g. uz Kanādu. H. L. visu laiku ir bijis DV organizācijas aktīvs biedrs, DV ideju paudējs un cīnītājs par brīvu Latviju. Aizgājējs 9. maijā guldīts zemes klēpī Toronto Jorkas kapos, latviešu nodalījumā.

Vieglas smiltis svešumā!

HAMILTONA

⊕ Tradicionālā HLB maija balle notika sestdien, 4. maijā Rainbow zālē, kur pavasarīgā gaisotnē jaunā un vecā paaudze pavadīja tīkamus brīžus.

Par Maija karalieni ievēlēja Ināru Zariņu un karali Andri Kalupnieku. Ināra ir Loretto akadēmijas absolvente, bij. lielgaidu dalībniece un čakla darbiniece jaunatnes pulciņā „Rota." Andris ir Westdale ģimnazijas audzēknis, apmeklē arī latviešu ģimnaziju, darbojas jaunatnes pulciņa „Rota" deju kopā un ir skauts Aiviekstes vienībā.

Par labākiem Vīnes valša dejotājiem atzina R. Kreišmani un M. Lauku, kas līdz ar to arī ieguva M. Zitmaņa ceļojošo balvu.

VINIPEGA

⊕ DV Mednieku un makšķernieku sezonu iesāka ar vakarēšanu 4. maijā G. Kaktiņu ģimenes mājā. Bija ieradies liels apmeklētāju skaits. Vakaru atklāja sekcijas vadītājs A. Ķeleris, iepazīstinot klātesošos ar šī vakara programmu, kā arī ar sekcijas turpmāko darbu. Nodaļas pr-ks J.Staudžs, kā bij. leģionārs, pakavējās pie Kurzemes aizstāvjiem un to traģēdiju, kādu piedzīvoja tur palikušie kaŗavīri pēc Vācijas 1945. g. 8. maija kapitulācijas. Ar lielu interesi klātesošie noskatījās filmu The Price of Freedom par Latvijas liktenīgiem posmiem.

Sekoja divas makšķernieku filmas.

Vērtīgākās mantas izlozei — ceļojošā kausa iegādei — bija ziedojusi T. Minkēviča un V. Stendera ģimene. Izlozē laimīgākā bija franču medn. un makšķ. kluba prezidente O. Van Ryssel kundze.

Namamātei, kas kopā ar vanadzēm bija rūpējusies par omulīgu saviesīgo vakaru, pasniedza ziedus.

O. Š.

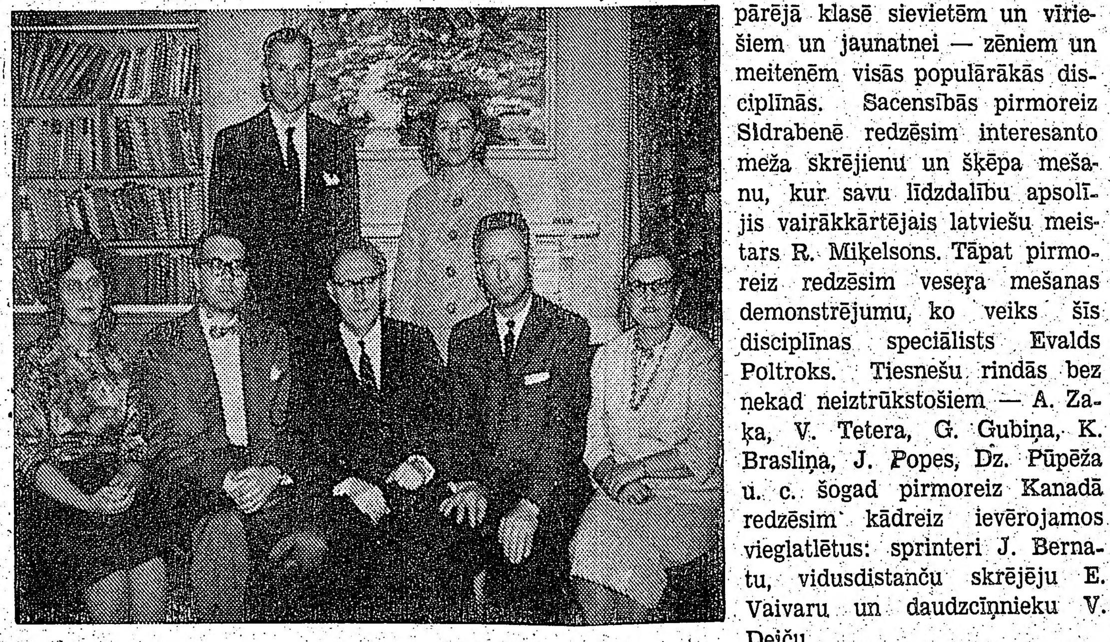

Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā jaunievēlētā valde, prezidijs un padomes locekļi, pirmā rindā no kr.: sekretāre M. Vosveniece, 2. vicepriekšsēdis A. Purvs, padomes priekšsēdis komp. J. Norvilis, priekšsēdis Ž. Šmits un padomes sekretāre B. Senkēviča, otrā rindā no kr. stāv: kasieris V. Veitmanis un padomes locekle M. Gruzīte, iztrūkst 1. vicepriekšsēdis R. Bregžis un padomes locekle V. Toma.

SIDRABENE PŌŠAS PAVASAŖA SVĒTKIEM

Ej pats pa priekšu, tad citi tev sekos un darbs veiksies — ar tādu dzīves gudrību šogad savas amatgaitas sāka Sidrabenes pārvaldes jaunais pr-ks J. Liberis, kuŗa vadībā, pierādot domas pareizumu, raiti un plānveidīgi jau veikti daudzi pavasaŗa darbi, un pašlaik notiek rosīga gatavošanās Sidrabenes ceturtiem gadskārtējiem pavasaŗa svētkiem 26. maijā. Bez parastiem uzpošanas darbiem šinī pavasarī Sidrabenē nācies nocirst daudzus sausos kokus, galvenokārt visā Kanādā slimojošās vīksnas, kuŗu vietā tagad redzamas malkas grēdas par iepriecinājumu Jāņu nakts līgotājiem. Domājot par nākotnes krāšņumu, šogad Sidrabenē iestādīto košuma krūmu un kociņu skaits tālu pārsniedz nocirsto koku skaitu, un šinī sakarā ar pateicību jāatzīmē kokaudzētāja agr. V. Uiskas lielais dāvinājums — vairāk par 100 košuma krūmu un kociņu, kas iestādīti galvenokārt bērnu nometnes rajonā. Par lielā laukuma apstādīšanu pēc Sidrabenes pārvaldes aicinājuma rūpējušies daudzi sidrabenieši un arī vairāki citi draudzes locekļi, kas ar kociņu iestādīšanu uzņēmušies arī rūpes par to kopšanu. Sidrabene, kas gadu no gada kļūst skaistāka, šogad jau agrā pavasarī sava krāšņuma uzlabošanai ir ieguvusi ļoti daudz.

Pavasaŗa svētku programma ar savu vispusību iepriecinās ikvienu sporta draugu, dziesmu un deju mīlētājus, kā arī mūsu jauno paaudzi — bērnus, kuŗiem paredzēta masku balle ar dejām un rotaļām un nodarbībām plašajā bērnu rotaļlaukumā, par kuŗu, gan pārbaudot, gan remontējot un papildinot, šogad atkal tik daudz gādājis jaunatnes un bērnu draugs, šī laukuma izbūvētājs Nik. Krūmiņš, kas iecerējis rotaļlaukumu vēl papildināt ar jaunām Kanadā mazpazīstamām rotaļierīcēm.

Svētkus plkst. 10,30 ievadīs ar vieglatlētikas sacīkstēm, kuŗas vadīs LSAK ar J. Ādmini priekšgalā. Sacensības paredzētas vispārējā klasē sievietēm un vīriešiem un jaunatnei — zēniem un meitenēm visās populārākās disciplīnās. Sacensībās pirmoreiz Sidrabenē redzēsim interesanto meža skrējienu un šķēpa mešanu, kur savu līdzdalību apsolījis vairākkārtējais latviešu meistars R. Miķelsons. Tāpat pirmoreiz redzēsim veseŗa mešanas demonstrējumu, ko veiks šīs disciplīnas speciālists Evalds Poltroks. Tiesnešu rindās bez nekad neiztrūkstošiem — A. Zaķa, V. Tetera, G. Gubiņa, K. Brasliņa, J. Popes, Dz. Pūpēža u. c. šogad pirmoreiz Kanadā redzēsim kādreiz ievērojamos vieglatlētus: sprinteri J. Bernatu, vidusdistanču skrējēju E. Vaivaru un daudzcīņnieku V. Deiču.

Basketbolā paredzēta sacensība starp Toronto Latviešu sporta kluba un YMCA's vienībām, bet volejbolā pat iespējamas sacensības starp labākām latviešu vienībām Ontario meistarībā. Futbola spēli organizē futbola nozares vad. Arn. Grīnbergs.

Pēcpusdienas programmā TLB deju kopas Diždancis tautisko deju priekšnesumi Z. Miezīša vadībā un Lācīšu — V. Ādlera un J. Millera dziesmas un mūzika. Sekos bērnu masku parāde, labāko masku godalgošana, bērniem dejas un rotaļas, pārsteiguma priekšnesumi u. c. Ieejas maksas: pieaugušiem $ 1,- ,bērniem 25 ¢.

Veikti priekšdarbi arī Jāņu sarīkojumam, kas notiks 22. jūnijā ar Intas Purvas „Pūt, Jānīti, vaŗa tauri" uzvedumu H. Miķelsona režijā. Programmas izpildījumā piedalīsies dziedoņi: Mirjama Bērziņa Andis Celms, Rūdolfs Purvs un Žanis Zentiņš; aktieŗi — Anete Bencone, Anna Briede, Hugo Miķelsons, Inta Purva u. c. ar daudziem koristiem no draudzes u. c. koŗiem. Par dekorācijām atkal rūpēsies māksl. O. Grebže, bet dziesmas iestudēs O. Liepa. Tuvāka informācija sekos.

Jāņu nedēļā, no 22.—30. jūnijam, Sidrabenē notiks mākslinieku J. Zuntaka un Ģ. Tiltiņa kopīgi rīkotā gleznu izstāde.

Maija karalienes un karaļa godināšana Hamiltonā. Uzņēmumā no kreisās H.L.B. pr-ks J. Jasmanis, karaliene Ināra Zariņa un karalis Andis Kalupnieks. E. Šulca uzņēmums.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

LATVIEŠU VIENĪBAS NAMAM

Akciju iegādei $ 100,- iemaksājuši sekojoši tautieši: E. Viskers, A. Ints, E. Medne, R. Bērziņš, J. Bajārs, Anonims, J. Kukurs, V. Freimanis, J. Cipulis, A. Kapiņa, J. Girgensons, K. Pīlāgs, P. A. Ķuze, J. Barons un P. Ruņģis.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. maijā — Maija balle. DV sarīkojums.

11.—12. maijā — no plkst. 10—8 vak. Paula Luksa Gleznu izstāde 573 Balliol st.

12. maijā — Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes koŗa koncerts plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā.

18. maijā — plkst. 7 vak. Saulainē Kurzemes krišanas atceres salidojums.

25. maijā — E. Ošiņas - Bērziņas baleta studijas vakars, Bloor Collegiate auditorijā, 1141 Bloor St. W. Sākums pl. 8 v.

25. maijā — TLTA Sestdienas ģimnazijas 7. izlaiduma akts plkst. 7 vak. Sv. Andreja b-cas telpās.

25. maijā, — plkst. 8 vak. prof. J. Vītola 100-tās dzimšanas dienas atceres koncerts Parkdale Collegiate auditorijā.

26. maijā — Pavasaŗa svētki Sidrabenē.

1. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

1. jūnijā — plkst. 11 rītā Sestdienas skolas izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

1. jūnijā — TLB Drāmatiskā ansambļa teātŗa izrāde — R. Blaumaņa „Ugunī", Mūzeja zālē, plkst. 7,30 vakarā.

22. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.

29./30. jūnijā — 10. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

29. jūn. līdz 7. jūl. — Kanadas latviešu skautu un gaidu „Lielā Nometne".

5. jūlijā, pl. 7,30 — Anšlava Eglīša viesizrāde „Cilvēks grib spēlēt" Royal Ont. mūzeja telpās.

21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.

10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.

12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorija.

19. oktobrī — Jaunās Gaitas ceturtais kokteilis Sv. Andreja baznīcas zālē.

26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karlna Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

18. maijā — Jaunatnes basketbola turnīrs, ceļojošā vairoga izcīņa. Sākums plkst. 10.00. Ziedu balle ar ziedu karalienes vēlēšanām Stamford Legion Hall, North St. Sākums plkst. 19,30.

Dzīve Savienotās Valstīs

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 18.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0268

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO
LATVIEŠU
KREDĪTSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

LATVIEŠU VIENĪBAS NAMAM

Akciju iegādei $ 100,- iemaksājuši sekojoši tautieši: E. Viskers, A. Ints, E. Medne, R. Bērziņš, J. Bajārs, Anonīms, J. Kukurs, V. Freimanis, J. Cipulis, A. Kapiņa, J. Girgensons, K. Pilāgs, P. A. Kuze, J. Barons un P. Rungis.

...ojumu kalendārs

...spēlēt" Royal Ont. muzeja telpās.
21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario muzeja zālē.
10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.
12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorijā.
19. oktobrī — Jaunās Gaitas celtuvas kokteiļs Sv. Andreja baznīcas zālē.
26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.
2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.
9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.
14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karina Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.
16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

18. maijā — Jaunatnes basketbola turnīrs, ceļojošā vairoga izcīņa. Sākums plkst. 10.00. Ziedu balle ar ziedu karalienes vēlēšanām Stamford Legion Hall, North St. Sākums plkst. 19,30.

DZIEDONIM AIZEJOT

„Man gribas mirt, kad ziedons ārā dvašo," bija viena no tenora Voldemāra Salnas mīļākām dziesmām. Vai tā mirt bija viņa vēlēšanās? Varbūt. Nu tā piepildījusies.

Collins Funeral Home telpas svētdien, 5. maijā, latviešu simtu pārpildītas. Tāpat kā koncertzāles, kurās Salna dziedāja. Redz sejas asarās. Pianisti Zaigu Ori, kura tik bieži sniedza klavieru pavadījumu. Mūzikas cilvēkus — E. Ramatu, prof. Dobrovolski, Lidiju Ventu, dir, Straumani ar Ciānas draudzes kori, Salnas audzēkņus, simtiem citu, kuriem dziedonis bija draugs. Skautu vienību karogi sēru lentēm. Atvadoties no nelaika, dzied tenors Pēteris Lielzuika, skan Viktora Ziediņa vijole, uz klavierēm pavada V. Meļķis. „Maziņš biju, neredzēju . . ." sēri izskan telpā, ērģeles dun un ļaužu galvas noliecas vēl vairāk.

Runā māc. A. Rautenšilds stāsta par aizgājēja mūžu. Tas sācies Ventspilī, pie Baltijas jūras. Jūra ir arī viņa ceļš, kad dziedonis dodas trimdā — uz Zviedriju, vēlāk — ASV. Viņš ir labs vīrs un gādīgs tēvs. Allaž atsaucīgs latviešu sabiedriskos pasākumos, īpaši viņa mīlestība pieder latviešu skolai un skautu vienībai. Tur darbojas abi dēli, kuri nu te pie tēva šķirsta. Pēdējo reizi dziedoņa balsi koncertā dzirdēja baznīcā, 7. aprīlī. Dieva izredzēts mākslinieks, viņš allaž lielu vērību pievērsis baznīcas dziesmām, tās dziedot koncertos, radiofonā, arī skaņu platēs iedziedot. Tāpat skautu dziesmas viņš labprāt dziedāja un ar prieku sēdēja dēliem līdzās pie skautu ugunskura.

Ļaudis klausās un zina, ka Voldemāra Salnas nāve ierāvusi lielu robu, neaizpildāmu ne tikai Čikāgas latviešu vidū, bet visā trimdas kultūras dzīvē. Nelaiķis plānoja Eiropas braucienu pēc tam, kad Austrālija piedziedāta. Likten's nebija lēmis.

Skan ērģeles. Noliecas karogi. Mācītājs skaita lūgšanu. Ļaudis, asarām acīs, pēdējo reizi atvadās no Voldemāra Salnas, kurš mierīgs un nopietns guļ ziediem un vainagiem ielenktā katafalkā. Viņš nejūt vairs pilnas koncertzāles klusumu, nedzird arī aplausu vētras pēkšņo iešalkšanos. Viņš neatmin draugu jautrajā pulkā pavadītos brīžus, un tos, kurus aizvadījis, citiem palīdzot un savus tautiešus iepriecinot. Viņš arī nekad nedzirdēs vairs, kā jūra šalc pie Ventspils. Viņa pēdējie vārdi slimnīcā bijuši īsta kristieša: „Dievs, tu gaidi uz mani . . ."

Acis vēlreiz pārslīd palicēju rindām. Nelaiķa dzīvesbiedre un dēli, brālis, māsa, simtiem draugu. Negribas atstāt telpu, jo zinām, ka neredzēsim vairs dziedoni, kurš savā tikai 42 gadus ilgā mūžā tik daudz veicis. Bet laiks iet ātriem soļiem arī mums, un katrs to saprot.

Vēl īsos vārdos no nelaiķa atvadās Čikāgas organizāciju apvienības priekšsēdis V. Landmanis, arī ventspilnieks, tad — skolas vārdā — Hermanis Kreicers, skautu — vad. E. Mežulis, „Daugavas" koŗa — O. Cakars. „Maziņš biju, neredzēju . . ."

Aizveŗu acis un domās redzu mazu ganiņu, uzkāpušu uz pelēka akmens, dziedam dziesmu cīrulim un saulei. Varbūt aizgājējs kā mazs zēns tā dziedāja. Ar Dievu, Voldemār Salna! Vieglas smiltis! K. Ķezbers.

PIEMIŅAS IZSTĀDE ŅUJORKĀ

Publiskajā bibliotēkā, 5. avenijas un 42. ielas stūrī, mūzikas nodaļā, maijā atklāta izstāde mūsu komponista Jāzepa Vītola piemiņai. Izstādītas fotografijas, nošu manuskripti, programmas, kritikas un recenzijas, ko komponists rakstījis, u. c.

Sakarā ar šo izstādi bibliotēkas mūzikas nodaļa izdevusi informācijas rakstu angļu valodā, sniedzot īsu komponista biografiju un mākslas gaitu pārskatu, uzsveŗot Jāzepa Vītola daudzpusīgā talanta plašo vērienu, darbojoties kā paidagogam, diriģentam, komponistam un mūzikas kritiķim.

Izstādi sagatavojis mūzikas nodaļas asistents F. C. Campbell sadarbībā ar bibliotēkas darbinieci Martu Baumani. Tā būs atvērta līdz 7. jūnijam; pirmdienās un ceturtdienās līdz plkst. 10 vakarā, pārējās dienās, arī svētdienās, līdz plkst. 6 vakarā.

O. KROLLA
JAUNĀ ADRESE:
12 Harrison St., Oak Park, Illinois, USA.
Tel.: 3386978.

PALIKSIM UZTICĪGI LATVIJAI UN MŪSU KRITUŠAJIEM

Klīvlendas DV apvienība 4. maijā savas mītnes telpās rīkoja Kurzemes cietokšņa atceres vakaru. Sarīkojums pulcināja ap 150 apmeklētāju. Skatuvei labi iederīgu dekorējumu bija devis B. Sniedze.

Svētbrīdi vadīja māc. K. Briedis, pieminot latviešu kaŗavīra tēvzemes mīlestību un varoņgaru.

Ievadrunā apvienības pr-ks E. Daniels norādīja, ka latviešu kaŗavīrs nav cīņu zaudējis, bet bijis spiests nolikt ieročus lielvalstu kļūmīgās politikas rezultātā. Ar klusuma brīdi godināja mūžībā aizsaukto Latvijas ārkārtējo pilnvaru nesēju sūtni Kārli Zariņu.

Apvienības pr-ks pasniedza DV ASV valdes goda rakstus vanadžu pr-cei V. Neļķei un teātŗa kopas vad. un režisoram A. Rubenim par veikumiem DV mērķu sekmēšanā.

Kurzemes cietokšņa cīņu atceres runu teica šo kauju līdzgaitnieks O. Kļavenieks no Toronto, runājot par temu „Kurzemes cietoksnis tā aizstāvja skatījumā pēc 18 gadiem." Runātājs daudzināja latviešu tautas mīlestību uz kaŗavīriem un rūpes par viņu likteni, ko īpaši norāda lielais Tautas palīdzības saiņu birums cīnītājiem kauju laukos. Daudz palīdzēja arī gara darbinieki, kas cīnītājiem veltīja uzmundrinošus darbus, minot dzejniekus: A. Eglīti, V. Cedriņu, V. Tomu, Medni, Strēlerti, L. Breikšu u. c. pie kam pēdējā dzejolis „Svēts mantojums" pēc cietokšņa krišanas kļuvis par 19. divīzijas simbolisko dziesmu cīņu atceres gadījumos. Leģiona cīņas atvieglināja civiliedzīvotāju nokļūšanu brīvībā, pauda latviešu varoņgaru un tēvu zemes mīlestību pārējai pasaulei, un atstāja mantojumu jaunajai paaudzei. Kurzemes cietokšņa cīņu jēga un nozīmība vēl nemaz nav pilnībā novērtēta. Runātājs izteica dedzīgu sauksmi, aicinot bij. kauju vilkus neatrauties no latviešu tautas kopības un palikt uzticīgiem kaŗavīru brālībai, piedaloties to organizācijās, īpaši DV.

„Paliksim uzticīgi Latvijai un kritušajiem," zīmīgi teicis majors Reinholds saviem kaŗavīriem Abavas krastos pēc cietokšņa krišanas. Pieminot visu latviešu kaŗavīru nestos upuŗus cīņā par brīvību, akta dalībnieki viņus godināja ar klusuma brīdi.

Runas noslēgumā O. Kļavenieks aicināja jaunatni iepazīt vīrus, kas nosirmojuši brīvības izcīnīšanā, leģiona cīņās, latvju tautas tiesību sargāšanā tās neatkarības laikā un grūtajos okupācijas gados. Paturēt svētu latviešu kaŗavīra varoņgara mantojumu uz paaudžu paaudzēm. Neaizmirst, ka neviens nekad un nekur netiks cienīts, kas nemīl savus vecākus un tēvzemi. „Ticēsim nešaubīgi, ka reiz atkal latvju karogs brīvi plīvos pār izmocīto un nospiesto tautu dzimtenē. Pirmais vārds lai pieder mīlestībai — pēdējais zobenam," runu nobeidza Toronto viesis.

Pacilāti izskanēja kopīgi ar kori dziedātais „Svēts mantojums." Ienesa L. Tamužas darināto Latvijas karogu. To pavadīja strēlnieki, DV, skautu un gaidu karogi un goda sardze. Pēc māc. K. Brieža iesvētes vārdiem un Dieva svētības izlūgšanās koŗa turpmākām gaitām, apvien. pr-ks E. Daniels pasniedza karogu koŗa pr-kam P. Cimdiņam. Pēdējais to savukārt nodeva tālāk administrātoram J. Hermanim.

Koncerta daļā latviešu b-bas koris sava enerģiskā diriģenta J. Ūdŗa vadībā teicamā izpildījumā nodziedāja 6 dziesmas. Īpaši patika „Par tevi tēvu zeme" (J. Norvilis). Koris saņēma daudz aplausu, un diriģents J. Ūdris krāšņus ziedus. Koris pelnī īpašu ievērību ar to, ka tā rindās redz daudz jauniešu.

Svinīgo sarīkojuma programmu beidzot, apvien. pr-ks E. Daniels veltīja sirsnīgus pateicības vārdus visiem tā sekmētājiem un aicināja vienoties tautas lūgšanā.

Vakara viesi vēl kavējās pārrunās un dziesmās. Par viņu labsajūtu rūpējās apvien. kult. daļas vad. V. Zemesarājs ar vanadzēm.

OTRS DEVUMS PAR LABU LATVIEŠU NAMAM

Grand Rapidi, (Mič.) V. Z. — Nesen laikrakstā bija ziņots, ka savu aizdevumu 100 dol. apmērā Latviešu nama celšanai nodevis kaŗa invalids Valdis Apsītis, un viss šis devums bijis 50 centu gabalos.

Tagad analoģisku gājienu izdarījusi Birutas un Viljama Milleru ģimene, bet tajā ir savas atšķirīgas nianses. Birutas vīrs ir sveštautietis, piedzimis šinī zemē un ar citādu dzīves veidu. Viņš tomēr bijis kategoriski pret to, ka viņa dzīvesbiedre pārtrauc sakarus ar latviešu sabiedrību un tā sakot pazūd tai uz visiem laikiem. Šī interese izpaudusies tik tālu, ka Viljams bieži vien par notikumiem latviešu sabiedrībā Grand Rapidos bijis labāk informēts nekā dažs labs latvietis. Un tieši no viņa nācis ierosinājums nodot aizdevumu Latviešu biedrības jaunā nama celšanai. Milleru ģimene pati uzmeklējusi aizdevumu vāceju Pēteri Kalniņu un viņam nodevusi savu ārtavu, visus simts dolarus sudraba monētās, saņemot pretim viņu aizdevuma zīmi. V. Z.

LAUKSAIMNIEKA UN SABIEDRISKA DARBINIEKA 75 MŪŽA GADI

3. maijā Grand Rapidos, Mičigenā uz 75 mūža gadiem atskatījās bijušais Liepas pag. priekšzīmīgs lauksaimnieks un sabiedrisks darbinieks Arvīds Stukmanis. Viņa toreizējais lepnums, dižais ganāmpulks, Latvijas brūnās, tāpat saimniecība bijusi izkopta līdz iespējamai pilnībai, ko stādīja par paraugu ne tikai Ziemeļvidzemē, bet tā bija izslavēta vairākos mūsu lauksaimniecības izdevumos. Latvijas brīv valsts laikos Zemkopības ministrija komandēja A. Stukmani uz Zviedriju iepazīties ar turienes lopkopību un lauku mechanizāciju. Kopjot savu saimniecību, jubilārs līdztekus darbojies gandrīz it visās pagasta saimnieciskās un kultūrālās organizācijās, vadījis Liepas izglītības biedrību un bijis pirmais vēlētais pagasta vecākais. Darbojies arī kā Liepājas drāšu fabrikas padomes priekšsēdis.

Trimdas sākuma gados Grand Rapidos jubilārs darbojās Latviešu biedrības valdē un bija tās sekretārs. Pirms trīs gadiem gavilnieku piemeklēja smaga slimība, kuŗai rezultātā daļēji paralizēta labās rokas un kājas kustības. Par spīti šim smagam piemeklējumam A. Stukmanis dzīvi seko visiem notikumiem, jo sevišķi latviešu sabiedriskiem un kultūrāliem centieniem brīvajā pasaulē, lasa laikrakstus, grāmatas un sarakstās ar draugiem dažādos kontinentos.

V. Z.

Kurzemes cietokšņa cīņu atceres sarīkojumā Klīvlendas DV apvienība, par atbalstu tās kultūrālos pasākumos, pasniedza latviešu b-bas korim Latvijas karogu, ko darinājusi L. Tamuža. Uzņēmumā DV apvienības pr-ks E. Daniels nodod karogu koŗa priekšniekam P. Cimdiņam.

GRAND RAPIDI, MIČ.

Kalamazū DV apvienības teātŗa trupas viesizrāde 4. maijā Grand Rapidos bija labs apliecinājums tam, ka bieži pašu mājās un tuvākos kaimiņos radušies spējīgi jaunās paaudzes aktieŗi un arī režijas vadītāji. Kaimiņi rādīja R. Blaumaņa joku lugu „No saldenās pudeles". Izrāde ritēja raiti un bija daudz spraigu un atjautīgu momentu, kas jaunā režisora A. Roļļa nopelns. Ja arī vietām skatītājam varēja likties, ka dažu aktieŗu kustības ir mazliet par straujām un daži momenti īpatnējāk uztverti, tad tas liecināja par jaunu ceļu meklēšanu, nepieturēšanos pie šablonas. Tādēļ visa atzinība un, to apliecinot, skatītāji neskopojās ar aplausiem. Izrāde Lietuviešu kluba telpās bija labi apmeklēta, to organizēja vietējā DV apvienība.

V. Z.

JĀNIS EZERGAILIS GAVILNIEKS

Grāmatnieks, publicists un vecais kaŗavīrs Jānis Ezergailis šī gada 5. maijā atskatījās uz 65 Dieva žēlastībā pavadītiem mūža gadiem.

Pats jubilārs par noietās dzīves ceļa jūdzēm izsakās: „Esmu dzimis pēc labā vecā Jūlija kalendāŗa Jurģu dienā, kad dzimtenē ceļi bija pilni gājēju un braucēju. Laikam tādēļ visa mana dzīve tāda Jurģudiena vien bijusi. Jāsaka, ka nav nekā laba ne no jauniem laikiem, nedz jauniem kalendāriem, jo manas Jurģu dienas tie nav varējuši novērst: vienmēr jūtos kā uz lielceļa. Visi dzīves rēķini ir sajaukušies un sarežģījušies. —

Putni atgriežas uz veco lizdu, kādēļ cilvēkam lai tas būtu citādi?

Ilgas pēc dzimtenes ir lielas. Pirmā pasaules kaŗa laikā toreizējā valdība rekvizējusi zirgus un tie vesti uz Sāmu salu. Četrpadsmit no tiem metušies jūŗā, lai peldētu atpakaļ, trīspadsmit nogrimuši dziļumā, bet viens tomēr sasniedzis dzimtenes krastu un atgriezies mājās.

Un arī mums tā būs jāpazūd svešumā dzimtenes neredzējušiem. Ja dzimtene kļuvusi par svešumu, tad tas ir daudz briesmīgāk nekā nīkt trimdā," stāstījumu nobeidz vecais kaŗavīrs...

Pēteris Blūms,

Gaviļnieks J. Ezergailis

ŅUJORKA

Ņujorkas Latviešu biedrības sanāksmē 4.maijā bija ieradušies ap 60 dalībnieku. Pēc pārrunām piešķīra 10 dolaru ziedojumu Latviešu sporta biedrībai. Kopā ar preses biedrību rīkoto Ilonas Leimanes vakara atlikumu nolēma nodot rakstnieces ārstēšanai. Pēc priekšnesumiem paredzēta dzeja ar pašu biedrības orķestri, kas 4. maija vakarā bija mēģinājums šim sarīkojumam. Leimanes sarīkojums domāts pie galdiņiem lielajā zālē, Jorkvilles tempļa trešajā stāvā, 18. maijā, plkst. 7 vakarā. Ieeja pret ziedojumiem.

I.

POKIPSIJA

Vietējās draudzes sarīkojumā 4. maijā Chapel Corner namā programmas koncerta daļu veica tenors Alberts Vēciņš, pianistes Veltas Anševicas pavadījumā. Pēdējā sniedza arī dažus solo gabalus. Sekoja aktieŗa — režisora Anša Mitrēvica smieklu bagātīgi pavadīts stāstījums par mākslu. Liela drūzmēšanās bija ap dāmu komitejas rīkoto loterijas galdu. Lielāko laimestu — mākslinieka K. Černoka gleznu — laimēja Ed. Līcis. Nobeigumā līdz agrai rīta stundai dalībnieki kavējās pie azaida un atspirdzinājumu galda, dejā un rotaļās. Sarīkojums bija labi apmeklēts un deva draudzei labu atlikumu, jo mākslinieki honorāru ņēma visai zemu.

Svētdien, 5. maijā, 1. ev.-lut. baznīcā notika jauniešu iesvētes dievkalpojums. Māksliniece Ilga Muntere to kuplināja ar solo dziedājumu. Māc. Anševics iesvētīja: Astrīdi Lamberti, Arni Lambertu un Māru Reinfeldi.

Svētdienas skolas mācību nobeigums būs 9. jūnijā Chapel Corner zālē. Skolēni uzvedīs A. Brigaderes lugas Sprīdītis pirmo cēlienu. Sekos godalgotas filmas „Dziedātāju putnu mazgāšanās" izrāde.

Jāņu līgošana 22. jūnijā arī šogad notiks Līču ģimenes īpašumos, East Dorsey Lane.

Šogad apgabala Jaunatnes konference būs pie vietējās draudzes Pokipsijā 20. un 21. jūlijā Chapel Corner zālē pēc programmas, ko sastādīs baznīcas apgabala pārvalde. Konferenci beigs 21. jūlijā ar dievkalpojumu, kuŗā piedalīsies daži viesi — mācītāji.

E. L.

KLĪVLENDA

Mūsu laikrasta līdzstrādnieku, veco strēlnieku Jāni Ezergaili sveikt viņa 65 gadu šūpļasvētkos, 5. maijā, bija ieradušies Latviešu b-bas koŗa dalībnieki ar diriģentu J. Ūdri, un A. Ūdŗa klavieŗu pavadījumā, jubilāru apsveicot, dziedāja „Pie rokas ņem un vadi." Pēc diriģ. J. Ūdŗa uzrunas, jubilāru suminot, nodziedāja „Daudz baltu dieniņu." Viņu apsveica un veltes nodeva DV apvien. pr-ks E. Daniels un strēlnieku kopas pr-ks J. Ozoliņš u. c. Gavilnieks aktīvi darbojas arī DV un Latv. b-bā. Viņa ģimenes 3 piederīgie dzied latviešu korī. Jubilārs par novēlējumiem bija dziļi aizkustināts.

DV apvienība, lai atbalstītu Klīvlendas latviešu sportistu nokļūšanu uz ASV finālspēlēm Filadelfijā jūlija mēnesī kopīgi ar sporta klubu „Stars" rīko Ziedoņa balli sestdien, 23 maijā, plkst. 8 vak. DV apvienības mītnes zālē, 4939 Broadway Ave.

Svētdien, 9. jūnijā, plkst. 9 vak. Bohemian National Home lielajā zālē DV apvienības sarīkojumā notiks teātŗa izrāde Anšlava Eglīša klātienē, uzvedot viņa jauno 3 cēl. komēdiju „Cilvēks grib spēlēt." Režisors un galvenās lomas tēlotājs A. Tipāns.

Saskaņā ar ASV DV delegātu sanāksmē izteikto atzinumu Dziesmu svētku laikā Klīvlendā notiks Kanadas un ASV DV salidojums Klīvlendas DV apvienības valdes izkārtojumā. Salidojums ar vakariņām 1. septembrī, plkst. 8. vak., Sheraton viesnīcā. Iepriekšpieteikšanās pie V. Zemesarāja, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio, līdz 15. augustam (Tel. DI 1-9061). Pieteikumam pievienojama samaksa $5.50 no personas.

KALAMAZŪ

Kalamazū ev.-lut. latviešu draudze Draudžu apvienības ģenerālkonferences laikā Ciānas baznīcā dievkalpojumā kollektēs saņemto naudu izšķīrusies nodot labdarīgiem mērķiem: $94,00 archibīskapa rīcībā veco ļaužu atbalstam, $62,00 draudžu apvienībai teoloģijas studentu stipendiju fondam, $50,00 palīdzībai dzimtenē un $30,00 ārmisījas darbam.

Latviešu skolas mācības gada nobeiguma un zilaiduma akts 19. maijā plkst. 4,00 p.p. Latviešu b-bas namā. Šogad skolu beigs 6 skolēni un ģimnazijas klases — 2.

Dziedone Valija Melliņa - Bumbule dziedās 12. maija Ģimenes dienas dievkalpojumā Ciānas baznīcā.

5. maijā uz nodzīvotiem 65 gadiem savu tuvinieku un draugu vidū atskatījās ilggadējais Rembates mežniecības Lauberes pagasta mežsargs Kārlis Mežsēts.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

12. maijā Mātes—Ģimenes diena. Sestdien, 11. maijā, pl. 11 Beišoras Sv. Lūka baznīcā māc. O. Gulbis, skolas sarīkojums.

Bronksā, pl. 9. rītā Sv. Toma baznīcā ar dievgaldu māc. A. Ozols. Pēc dievkalpojuma veco ļaužu suminā̄šana. Svētdienas skolēnu un vidusskolēnu koŗa priekšnesumi.

Frīportā, pl. 1 Kristus baznīcā ar dievgaldu māc. V. Klīve un O. Gulbis; māc. V. Klīves referāts.

Bruklīnā, plkst. 2 Betlēmes baznīcā ar dievgaldu — māc. R. Zariņš; dāmu komitejas sarīkojums.

Džamaikā plkst. 5,15 Mūsu Pestītāja baznīcā ar dievgaldu — māc. R. Zariņš, Ģimenes dienas sarīkojums.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

12. maijā plkst. 10 Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Rautenšilds.

Pēc dievkalpojuma apakšējā zālē Ģimenes dienas sarīkojums. Veltas Dindones referāts: „Latviešu ģimenes uzdevums trimdā". Bērnu priekšnesumi skolotājas Verēnas Strautnieks vadībā. Augšējā zālē vecajo padomes sēde.

17. maijā plkst. 6 — 8,30 draudzes namā mācības iesvētes un priekšiesvētes jauniešiem.

AURORA (ILL.)

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien.. plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11. notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Liventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

BURLINGAME (Kal.)

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Draudzes jauniešu iesvēte paredzēta 9. jūnijā Oklandes Centrālā baznīcā.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Dienvidkalifornijas draudzē, 2450 Griffin Ave., L. A. 31.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

SANTA - ROSA

19. maijā plkst. 11 dienā dievkalpojums.

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

OKLANDĒ

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

26. maijā plkst. 3 p.p. dievkalpojums.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa dubultķieģeļu divu dzīvokļu māja, ūdens - eļļas apkure, dubultgarāža. Iemaksa $ 3.000,-, atlikums uz izdevīgām obligācijām.

EGLINTON - MT. PLEASANT: Atsevišķa divstāvu 8 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, garāža. 200 pēdu dārzs. Kopīgā cena — $ 18.500,-, iemaksa $ 2.500,-.

EGLINTON - BRIMLEY: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, moderna apkure, privāts iebraucamais ceļš. Kopīgā cena $ 14.500,-, iemaksa $ 2.000,-. Atlikums uz vienu atklātu 10 gadīgu obligāciju.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

VALDNIEKU VIESOŠANĀS UN POLITIKA

Nākamā gadā paredzēta Anglijas karalienes Elizabetes viesošanās Rietumvācijā. Jau apmēram 4 gadi vācu valdība atkārtoti aicinājusi karalieni apmeklēt Rietumvāciju, bet bez panākumiem. Ir zināms, ka britu karaļnama locekļu viesošanās dažādās zemēs nenotiek, sekojot viņu pašu gribai, bet šiem ceļojumiem ir politiska nokrāsa: to nolūks ir modināt un stiprināt simpatijas pret Britaniju, pasvītrot draudzīgās attieksmes starp Britaniju un citām valstīm.

1958. gadā Rietumvācijas prezidents Heuss viesojās Londonā, bet britu prese un sabiedrība, kura parasti jūsmīgi apsveic ārzemju valdiniekus un valstsvīrus, reaģēja uz šo apciemojumu ārkārtīgi vēsi. Vecais naidīgais noskaņojums pret Vāciju vēl nav izzudis. Arī tagad paredzami dažādi iebildumi pret karalienes viesošanos, bet ir daži politiski apsvērumi, kādēļ britu valdība ir kļuvusi piekāpīgāka. Dažos rakstos presē izskan doma, ka iemesls minētai piekāpībai varētu būt Adenauera un de Golla vācu un franču līgums: britu politiķi baidās, ka pārāk cieša vācu un franču draudzība varētu kaitēt Britanijas interesēm.

Ar gandarījumu britu avīzes atzīmēja ziņas, ka „vecais vīrs" (Dr. Adenauers) beidzot aizies atpūtā, un viņa pēcnācējs būs prof. Dr. Erhards, kurš esot liberālāk noskaņots un ne tik draudzīgs pret frančiem kā Dr. Adenauers. Ārpus Britanijas daudzi apsveica vācu un franču līgumu kā vienotas frontes radīšanu cīņā pret austrumiem, bet briti ir citādās domās. —

Ar ļoti nepatīkamu incidentu bija saistīta Grieķijas karalienes Frederikas un princeses Irēnes viesošanās Britanijā. Sakarā ar Anglijas karalienes māsīcas Kentas princeses Aleksandras laulībām Britanijā ieradās neredzēti liels skaits Eiropas karalisko ģimeņu locekļu. Vindzoras pilī rīkotā balle pārspējusi krāšņumā visus sarīkojumus, kādi piedzīvoti Britanijā kopš karalienes Viktorijas laika. Grieķijas karalienei Frederikai, kas bija ieradusies uz minētām laulībām, bija jāpiedzīvo lielas nepatikšanas — politikas dēļ — sakarā ar Britanijas kreisi noskaņoto grieķu un arī dažu britu prasību amnestēt komūnistus, kuŗi Grieķijā izcieš cietuma sodu.

Jau pirms minētām laulībām karaliene Frederika bija žēlojusies par naidīgiem pūļa saucieniem ielās: kādam jauneklim bija jāstājas pat tiesas priekšā, bet viņu attaisnoja, jo Britanijā katram esot „tiesība atklāti izteikt savas domas". Karalienes viesošanās pēdējā diena Londonā tomēr bija saistīta ar pārāk nepatīkamiem piedzīvojumiem. Karalienei atstājot viesnīcu, viņai sekojis naidīgu demonstrantu pulciņš. Viens no tiem sagrābis karalieni aiz pleciem, otrs grūdis viņu. Karalienei Frederikai kopā ar princesi Irēni izdevies izglābties, zvanot pie kādas amerikāņu aktrises dzīvokļa durvīm. Kad dzīvokļa īpašniece atvērusi durvis, viņa ieraudzījusi 2 nepazīstamas dāmas; viena no viņām teikusi: „Lūdzu, laidiet mūs iekšā, es esmu Grieķijas karaliene! . . . " Vakarā karalienes viesnīcas priekšā sarīkota demonstrācija, kurā piedalījušies arī 5 britu parlamenta locekļi — 4 no leiboristu kreisā spārna un arī viens liberāļu partijas loceklis. Britu ārlietu ministrs lords Hjums nosūtījis karalienei Frederikai atvainošanās vēstuli. Grieķu sūtniecība Londonā bija nolēmusi nepatīkamo incidentu pilnīgi noklusēt, lai nebojātu tradicionālās draudzīgās attieksmes starp Britaniju un Grieķiju.

Kad viena no galvenām incidenta ierosinātājām, kāda komūnistu partijas biedrene, kuŗas vīrs ir cietumā Grieķijā, uzstājās britu televīzijā, grieķu sūtniecība tomēr publicēja paskaidrojumu par notikušo, lai britu sabiedrība gūtu par to pareizu informāciju. Grieķu valdības aprindas paskaidrojušas, ka Londonas incidents esot tikai viens loceklis internacionālā komūnisma rīkoto demonstrāciju ķēdē, lai attēlotu Grieķiju kā totālitāru valsti un panāktu vispārēju amnestiju politiskiem cietumniekiem Grieķijā un grieķu politiskiem emigrantiem.

Incidents atbalsojās arī angļu parlamentā, kur 6 leiboristu kreisā spārna deputāti pieprasīja tuvāku paskaidrojumu par lorda Hjuma atvainošanos. Par ko īsti lords Hjums atvainojies? Britanijas pilsoņiem esot tiesība rīkot „miermīlīgas" (?!) demonstrācijas, lai izteiktu savus ieskatus un protestu. Vai valdība nezinot, ka daudziem britu pilsoņiem, ieskaitot arī 100 parlamenta locekļus, esot savi noteikti ieskati par politiskiem cietumniekiem Grieķijā? Viens no kreisajiem deputātiem nogāja pat tik tālu, ka lika priekšā ministru kabinetam nosūtīt grieķu valdībai paskaidrojumu, kādēļ demonstrācija notikusi. Tā notikusi sakarā ar pilsoņu „sašutumu, ka Grieķijas cietumā sodu izcieš cilvēks, kurš palīdzējis Britanijai kaŗa laikā" (domāts augšā minētās demonstrācijas ierosinātājas komūnistes vīrs). Viņu notiesājis režīms resp. valdība, kurā ietilpstot „nacisti un Hitlera atbalstītāji". Šie vārdi izraisīja sašuuma vētru konservātīvo deputātu rindās. Ne mazāks troksnis izcēlās leiboristu starpā, kad viens no konservātīvajiem deputātiem sauca: „Tas ir kas nedzirdēts! Daži no šī nama locekļiem domā, ka Grieķijas karalienei vajadzēja piedzīvot apvainojumus no komūnistu partijas locekļiem. Vai jūs nezināt, ka tā sauktie politiskie cietumnieki ir patiesībā noziedznieki, kuŗi notiesāti par brutālām slepkavībām?" Jaunais opozicijas līderis Vilsons parādīja šoreiz savu īsto seju, aizrādot, ka, kaut gan parlamenta locekļi nožēlojot nepatikšanas, kādas nācies piedzīvot Britanijas karalienes viešņai, daļa no atbildības par notikušo sarežģījumu esot jānes britu valdībai, jo tā neesot noskaidrojusi Grieķijas valdībai „šīs zemes iedzīvotāju uzskatus attiecībā uz politiskajiem cietumniekiem Grieķijā". (Agrāgais leiboristu līderis Geitkils nebūtu izteicis līdzīgu apgalvojumu!). Ministru prezidents Mekmillens savā atbildē opozicijai atkārtoti pasvītroja, ka lorda Hjuma atvainošanās bijusi nepieciešama: to prasījusi pieklājības sajūta, jo Grieķijas karaliene ieradusies šinī zemē kā Britanijas karalienes viešņa.

Austra Augenberga.

TORONTO LATVIEŠU FILATELISTU ROSĪBA

Pirms trim gadiem 3 latviešu pastmarku krājējiem — Rūdim Norītim, Jānim Ronim un Manfrēdam Zichmanim, radās doma par Toronto latviešu filatelistu kopas radīšanu. Aicinājumam sekoja pārējie krājēji un tagad kopas vietā jau izveidojusies nozīmīga organizācija — Toronto Latviešu filatelistu klubs. Organizācijas augšana dziļumā un nozīmīgumā risinājās intensīvā darbībā Toronto latviešu sabiedrības acu priekšā. Trīs gadi nav ilgs laiks, un latviešu filatelisti kautrīgi atturējušies no liela skaļuma, kādēļ dažkārt viņu darbošanās pat maz pamanīta.

1960./61. gadā rīkotas 2 pastmarku izstādes — 1960. g. jūlijā, DV dienu ietvaros un 1961. g. septembrī, 3. latviešu dziesmu svētkos Kanadā. Šim gadījumam Kanadas pasts laida apgrozībā īpašu zīmogojumu — Third Latvian Festival in Canada, 1—4 Sept. 1961. Zīmogs bija apgrozījumā no 1961. g. 1. augusta līdz 4. septembrim, un droši var pieņemt, ka miljoniem pasta sūtījumu iznesa šo saukli pasaulē. No tiem ne mazais skaits būs atradis vietu pasaules filatelistu albumos. Svētku dienās darbojās pašu latviešu pasta kantoris Sv. Andreja baznīcā, pieņemot ap 12.000 pasta sūtījumu. Svētku ietvaros M. Zichmaņa zīmētā piemiņas marka un īpašās svētku aploksnes bija visvairāk pieprasītie objekti.

1962. gadā sekmīgi darbojusies M. Zichmaņa vadītā jauniešu nozare (2 grupas). Iegādāts inventārs — Philatell aparāts pastmarku krāsu, ūdenszīmju un kļūdu pētīšanai. Piešķirtas balvas par labākajiem jauniešu pastmarku klāstiem.

Toronto filatelisti aktīvi piedalās arī Latviešu nama fondā ar savu $100,- akciju.

Ļoti nozīmīgs pasākums, ar tālu tvertām iecerēm, ir Baltic Collectors' Executive Committee nodibināšana, ar igauņu, lietuviešu un latviešu pārstāvjiem.

Šīs komitejas uzdevumos ietilpst domu apmaiņa un problēmu aplūkošana, kurās ieinteresēti visu triju Baltjas valstu filatelisti, informācijas apmaiņa un viedokļu saskaņošana, kopīgu izstāžu sarīkošana u.t.t.

Kā pirmais kopīgais pasākums jāvērtē Baltijas kollekcionāru pastmarku izstāde Toronto, 1962. g. 25. novembrī, ar M. Zichmaņa zīmētu izstādes piemiņas marku.

Apsveicama ir atsevišķu Toronto latviešu filatelistu piedalīšanās izstādēs ārpus Toronto, iegūstot balvas un augstu vērtējumu, bet pār visām lietām paužot Latvijas likteni pastmarku iespaidīgajā starptautiskajā valodā.

Nobeidzot sekmīgu 1963. gada pavasaŗa sezonu, Toronto latviešu filatelistu kluba biedri sapulcēsies 12. maijā, plkst. 2 p. p. DV namā.

E. A.

ATSEVIŠĶU NATO VALSTU AIZSARDZĪBAS JAUTĀJUMS ATOMU KAŖA GADĪJUMĀ

Britu aviācijas maršals sērs Dermots Boils kādā lekcijā šaurākam interesentu pulciņam Londonā izteicis visai pareizas domas par Britanijas apbruņošanu ar modernajiem atomieročiem. Esot nepieciešami, lai Britanijai būtu pašai savi modernie atomu un ūdeņraža ieroči — pretēji Sav. Valstu domām. Atomu kaŗa gadījumā Britanija nevarot palaisties tikai uz aizsardzību, kas nāktu no Amerikas puses. „Iedomājieties ASV prezidenta stāvokli gadījumā, ja Britanija piedzīvotu pēkšņu uzbrukumu atomkaŗā," teica lektors. „Ja ASV tūliņ atbildētu uz uzbrukumu Britanijai, dodot prettriecienu ar atomieročiem, tas nozīmētu, ka ASV nekavējoties tiktu arī ievilkta atomu kaŗā un līdz ar to zaudētu apmēram 100 miljonu iedzīvotāju. Britanijai vajadzīgi pašai savi atomieroči, lai ienaidnieks, to zinot, kavētos uzbrukt." Lektors pasvītroja, ka viņš nerunājot valdības vārdā, bet izteicot tikai savas personiskās domas.

Šīs sēra Boila domas par nacionālu atomieroču nepieciešamību, kas būtu neatkarīgi no Sav. Valstīm, pilnīgi atbilst ģenerāļa de Golla ieskatiem un viņa tik bieži nosodītai „stūrgalvīgai tieksmei" izveidot Francijas modernos ieročus un noraidot Sav. Valstu piedāvājumu šinī jautājumā.

A. A.

STREIKA ĒNĀ

Mūsu Eiropas līdzstrādnieka speciālraksts no Dienvidvācijas.

Kā jau bija sagaidāms — Rietumvācijā ir sācies metallstrādnieku streiks ar vēl pilnībā neparedzamu tālāko attīstību un sekām. Streiku metallstrādnieku arodbiedrības izvēlētos visai Rietumvācijas rūpniecībai stratēģiski svarīgos centros 29. aprīlī kā pirmie sāka Bādenes un Virtembergas metallrūpniecībā nodarbinātie. Pēdējā brīdī metallstrādnieku arodbiedrība pieprasīto 8 procentu algu paaugstinājumu samazināja uz 6 proc., bet rūpnieku apvienība piedāvāja tikai 3,5 procentus piedraudot, ka streikošanas gadījumā no darba atlaidīs visus metallrūpniecībā nodarbinātos.

Rakstot personīgas vēstules „mīļajiem darba partneŗiem," darba devēji gan ar labu, gan ar ļaunu darbiniekus no streikošanas mēģināja atrunāt, bet visumā viņu cerības, ka metallstrādnieku, miermīlības dēļ streiks sabruks vēl nesācies, nepiepildījās. Streikam sākoties, vācieši izrādīja demokratisku disciplīnu un musinātājiem uz nekārtībām panākumu nav. Izpalika arī sadursmes streika posteņu un streiklaužu starpā. Lai sarīdītu neorganizētos strādniekus ar arodbiedrībās organizētajiem un lai pēc iespējas ātri iztukšotu metallstrādnieku arodbiedrību līdzekļus, kuŗi vajadzīgi streikojošo pabalstiem, arī darba devēji savus draudus ir izpildījuši pilnīgi.

Bādenes un Virtembergas metallstrādnieku sāktais streiks, kurš skaŗ pagaidām aptuveni pusmiljonu strādnieku, jau tagad ir lielākais Rietumvācijas streiks kopš 1945. gada. Necerētā asuma dēļ, ko izraisījusi arī saniknoto darba devēju rīcība, šo streiku jau tā sākumā salīdzina ar līdzīgiem Vācijas notikumiem pēc 1. pasaules kaŗa. Bādenē un Virtembergā praktiski ir slēgti visi metallrūpniecības uzņēmumi (izņemot tos, kuŗi ar arodbiedrību noslēguši īpašus līgumus), kas nākošajās nedēļās var sākt paralizēt visu saimniecisko dzīvi. Straujā notikumu attīstība rāda, ka jau vistuvākajā laikā metallstrādnieku streiks kā meža ugunsgrēks var pārsviesties uz citām Rietumvācijas zemēm, kurās arī metallstrādnieki pieprasa 8 proc. algas paaugstinājumu. Ja arī tajā arodbiedrības un darba devēji izpildīs visus savus draudus, tad Rietumvācijā var rasties vēl neparedzams sajukums ar pagaidām vispār nenovēršamām saimnieciskām un tālejošām politiskām sekām.

Streiku ēnā un vēl nezināmu notikumu attīstības zīmē, visur tomēr ļoti mierīgi, Rietumvācijā risinājās arī 1. maija svinības, kaut gan pēkšņi no visu pēckaŗa gadu omulīgās brīvdienas šī diena atkal bija kļuvusi par gados jaunākajiem nepazīstamu šķiru cīņas dienu. Nav šaubu, ka pašreizējie notikumi arī vēl nezināmajām streika beigām būs pamatīgi saindējuši darba devēju un ņēmēju citkārt labās attieksmes. Līdzšinējās zemju un valsts valdības pūles sociālo partneru samierināšanā ir bijušas neveiksmīgas, jo abas puses, daudzu pamatotu un kļūmīgu iemeslu dēļ, nespēj piekāpties, kaut streiks abām pusēm maksā miljonus.

A. C.

KUNGS AR CIGĀRU

MŪSU VĀCIJAS LĪDZSTRĀDNIEKA SPECIĀLRAKSTS

Pēc smagām partijas iekšējām cīņām, kuras pēdējos mēnešos dažubrīd pieņēma traģikomiskas formas, Rietumvācijas kristīgie demokrati (CDU/CSU), neverojot kanclera Dr. K. Adenauera sīvo pretestību, kā zināms, par viņa pēcteci ir nominējuši līdzšinējo vicekancleru Dr. Ludvigu Erhardu. Vēlākais rudenī viņš pārņems visus tagadējos Adenauera pienākumus un politisko mantojumu. Līdz ar to Erhards, kuŗu dēvē par Vācijas saimnieciskā brīnuma tēvu, kļūs par nozīmīgu faktoru Eiropas un pasaules politikā.

Miesas apmēros iespaidīgā un allaž smaidošā Erharda raksturīgākais atribūts ir gandrīz nepātraukti kūpošais cigārs. Šajā ziņā 1897. g. 4. februārī Bavārijā dzimušajam Erhardam ir zināma radniecība ar Čerčilu. Nākošais Rietumvācijas kanclers ir luterānis. Beidzis reālskolu Nirnbergā un pēc tam mācījies tirgotāja amatu. 1916. gadā iesaukts armijā, smagi ievainots. Pēc Pirmā pasaules kaŗa studējis tautsaimniecību un socioloģiju Frankfurtes universitātē. Pēc Dr. grada iegūšanas 1924. gadā Erhards uzsācis tirgotāja gaitas, līdz 1928. gadā kļuvis par asistentu un beidzot par atbildīgo vadītāju Vācijas ražojumu izvērtēšanas institūtā. Šo nodarbošanos viņš izbeidzis 1942. gadā un izveidojis savu privāto Rūpniecības pētīšanas institūtu. Pēc Vācijas kapitulācijas Erhards sācis aktīvi darboties politikā. Izraudzīts par saimniecības ministru Bavārijā un beidzot 1949. gadā Bonnas valdībā. Kopš tā laika Erharda vārds, viņa saimnieciskās idejas un sauklis: Labklājību visiem! pamazām kļūst populārs vai visā pasaulē. Saimnieciskās darbības dēļ Erhards tagad ir gandrīz ar daudziem ārzemju ordeņiem visvairāk dekorētais vācietis.

Savas spējas viņš ir pierādījis atlikušikām, bet viņa pretinieki tomēr apšauba Erharda politiskos dotumus. Nākošo kancleru pamatoti ieskata par pārliecinātu anglofilu, un viņu ļoti dažādu iemeslu dēļ jau kopš 1958. gada ne visai ieredz Francijas prezidents de Golls. Citu iemeslu starpā pret Erhardu tādēļ pēdējos gados ļoti nelabvēlīgi izturējās arī Adenauers, kurš ir ne vien franču, bet arī de Golla personisks draugs. Eiropā rēķinās, ka, Erhardam kļūstot par kancleru, vācu un franču attieksmes var stipri atvēsināties. Vāciešu attieksmēs ar Angliju un ASV turpretī sagaida tuvināšanos.

Iekšējās CDU/CSU partijas cīņas kanclera jautājumā un daudzi citi iemesli Rietumvācijā ir ievērojami mazinājuši iedzīvotāju simpatijas pret valdības partiju, kas cer tās atgūt ar Erharda lielo popularitāti. Ļoti iespējams, ka viņš šīs cerības iekšpolitiski arī attaisnos, bet ārpolitikā Erhards, šķiet, tomēr paliks sava priekšteča Dr. Adenauera ēnā, jo pēdējais, bez šaubām, ir viens no mūsu gadu s i m t e ņ a visievērojamākajiem valstsvīriem.

Aks.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

KĀ IEGŪT DRAUGUS

ŽAŅA AKOTIŅA VĒRTĪGAS PAMĀCĪBAS

Kāds slavens lietpratējs reiz esot sarakstījis grāmatu: „Kā iegūt draugus un kļūt populāram." Vēsture gan liecina, ka viņš pēc grāmatas iznākšanas esot zaudējis visus draugus un iekļuvis nebagmājā. Ieguvējs bijis grāmatas izdevējs, kurš ticis pie turības. Lai būtu kā būdams, jūtu, ka daži norādījumi šinī virzienā, it sevišķi trimdas latviešu saimei, nebūt nav lieki.

Ja gribi iegūt un paturēt draugus, allaž ievēro trīs lietas: nerunā par ticības lietām, nemēģini draugiem kaut ko pārdot, un neaizņemies (jeb neaizdod) naudu. Par drauga nokļūšanu debesīs jau būs rūpējies kāds cits, bet ja viņam būtu nolemts iekrist vietā, kur piķi un darvu vāra, viņš to bez tavas palīdzības būs nopelnījis pats.

Lielākais mūslaiku netikums ir — mēģināt draugam pārdot apdrošināšanas polīses, gruntsgabalus, kaut grāmatu. Ja mēģini draugam pārdot dzīvības apdrošināšanu, viņš taču tūdaļ var domāt, ka tu pēdējā laikā lielu vērību pievērsi viņa sievai un . . . Kuŗu interesē tālākais, lai paskatās pāris reizes Alfreda Hičkoka gabalus televīzijā, kā sievas izrīkojas, lai tiktu pie apdrošināšanas naudas. Gruntsgabali, kuŗi pašam liekas līgani kā Jelgavas līdzenums, drauga uztverē var būt — kūdras purvs. Māja kā kanna, pārdota draugam, var kļūt par būceni, kuŗam tek jumts, aizsērē trubas, bojājas elektrība un apkure. Bet grāmata — jums tā liekas vērtīga, bet — draugam? Reiz svētkos piedāvāju kādai dāmai grāmatu, bet viņa atbildēja, ka draudzenei jau viena esot (Alaiņa „Zobgaļu" kalendāra jaunākais izlaidums), pie tam manai esot pārāk plāni vāki, ja viņa sitīšot vīram pa tukšo pauri, lāga neskanēšot.

Draugus iegūt un pieturēt nevar pārāk atklāts cilvēks. Izteiciens — „vai kungs, cik jūs gan esat dumjš" — nezin vai iegūs jaunu draugu. Pat pavisam nevainīgs izteiciens — „Žani, draugs, kamēr tās trīs dienas biji komandējumā, katru vakaru tavai sievai lasīju priekšā avīzi . . ." var tikt pārprasts.

Draugus, kuŗiem neparasti uzvārdi, vajaga sevišķi uzmanīt. Punculēvičs, Plezna, Žurkulis un tamlīdzīgi jau nu pēdējos Latvijas pastāvēšanas laikos pārvērtās par Straujumu, Varoni, Staburagu vai taml. Bet ja draugam šāds uzvārds vēl būtu aizķēries, labāk saukt to vārdā. Sakiet: „Sveiks, Eistākij, Jāņa dēls . . . "

Vissliktāk ir ar naudām. Draugam aizdodi dolaru, un viņš jau pāris dienas vēlāk tevi nepazīst. Neaizdodi — nedēļām tura naidu. Pirmajā gadījumā viņš domā, ka esi bagāts, bet muļķis. Otrā — skopulis, kuŗam trīc roka, kad izdod centu. Rīkojieties, kā atrodiet par labāku, es vēl ne reizi šai rotaļā uzvarējis neesmu.

Draugus iemantot vislabāk var divos veidos — iegūstot kādu augstāku atzinību, jeb — tiekot pie naudas laimes spēlēs. Tādās reizēs izrādās, ka jums allaž ir bijuši cienītāji, kuŗi „jau sen, sen" zinājuši, ka esat lietaskoks. Vienmēr tie domājuši, ka varētu taču laime arī reiz krist jums. Protams, reiz nu tā kritusi, jūs draugus nekad neaizmirstu, jo tas būtu pārāk suniski ...

Arī preses ļaudis labprāt pietura draugus. Par tiem viņi labprāt raksta jaukas lietas. Par ienaidnieku neraksta nemaz, vai kaut ko galīgi indīgu. Ja preses cilvēks par otru žurnālistu uzraksta labi, un tas atkal tādu skaistu gabaliņu par pirmo — skaudīgi laji to apzīmē par „savstarpēju aplaizīšanos." Tā runāt, protams, ir nesmuki, un nav arī gudri. Jo prese ir septītā lielvalsts, kuŗas pilsoņi sāpīgi var „atzāģēt."

Lai paturētu draugus, ieteicams smieties par viņu jokiem, vēderu turot, kaut arī joks būtu sauss kā skaida un dzirdēts jau deviņpadsmito reizi. Joks taču tam nolūkam izdomāts. Ja grib iegūt un paturēt draugus — pašam gan šādus jokus stāstīt nevajaga . . .

Visu kopā sasummējot — draudzība ir skaidra kā puķe un tāpēc to vajaga kopt un laistīt (ne jau ar alkoholu, bet tā simboliski). Kā to darīt? Izlasiet vēlreiz augšā minētos, vērtīgos padomus un piedomājiet vēl kādus klāt. Tad būs labi.

LATVIEŠI TREJDEVIŅĀS ZEMĒS

Bonnā studēt ģermanoloģiju no Kanadas ieradusies Laima Lange. Viņa pagaidām apmetusies Baltiešu kristīgo studentu mājā Annabergā. Studente viešņa ir Otavas latviešu ev. - lut. draudzes māc. Langes meita.

☆

DV Mežotnes nodaļa Kaizerslauternā 5. aprīlī bija sarīkojusi referāta vakaru, kurā DV priekš. plkv. V. Janums kuplā skaitā sanākušajiem interesentiem — raksturoja pašreizējo politisko stāvokli pasaulē, izvērtējot pēdējos notikumus starptautiskajā forumā un arī pakavējoties pie politiskās attīstības dzimtenē. Ap 2 stundu gaŗā referāta nobeigumā V. Janums pastāstīja arī interesantākos iespaidus savā nesenajā ASV un Kanadas apciemojumā, pakavējoties ne vien pie turienes parādībām DV organizācijas dzīvē un darbā, bet arī pie tautiešu dzīves vispār, sniedzot spilgtus salīdzinājumus ar Vācijas apstākļiem, kas stāstījumu padarīja sevišķi interesantu. Vakaru ievadīja un pabeidza Rietumvācijas DV valdes pr-ža vietn. O. Mazarkevica uzruna ar apsveikuma un pateicības vārdiem plkv. V. Janumam par tautiešu apmeklējumu Kaizerslauternā un sniegto interesanto referātu.

☆

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības priekšsēdis I. Bērziņš parakstījis līgumu ar lidmašīnu sabiedrību jaunatnes lidojumam uz Eiropu. Pieteikušies jau 110 jaunieši. Lidojums sāksies 24. jūlijā no Ņujorkas Idlewild lidostas. Atgriešanās no Parīzes 17. augustā. Lidojuma dalībnieki piedalīsies Eiropas latviešu jauniešu kongresā, kas sāksies 25. jūlijā Kēnigšteinā.

☆

Latviešu studentu centrālās savienības ierosmē Minesotas universitātes Latviešu studentu klubs noorganizējis latviešu valodas semināru. To vadīs mag. phil. Valerija Bērziņa - Baltiņa. Pirmā lekciju serija jau sākusies.

☆

Delmenhorstas latviešu draudze Stephanusstiftā 16. aprīlī rīkoja rakstniekam Pēterim Ērmanim veltītu pēcpusdienu. Par rakstnieka dzīvi un darbiem plašāku priekšlasījumu sniedza J. Libeks, bet M. Anšmite no dzeju krājuma Svešos kalnos nodeklamēja dažus P. Ērmaņa dzejoļus.

☆

Neuštates DV nodaļas informācijas sapulcē 20. aprīlī nodaļas priekšnieks A. Pētersons referēja par nupat Kaizerslauternā notikušo DV delegātu konferenci.

☆

Neuštates DV nodaļas informācijas sapulcē 20. aprīlī nodaļas priekšnieks A. Pētersons referēja par nupat Kaizerslauternā notikušo DV delegātu konferenci.

☆

Par Eutīnas DV kopas vadītāju ievēlēts K. Pilagers, par vietnieku J. Sudrabiņš, bet par revidentu A. Caune. Kopā pašlaik apvienoti deviņi DV organizācijas biedri.

☆

Vācu ilustrētais žurnāls Bild und Funk 12. numurā ievietojis Minsteres latviešu abitūrijas klases uzņēmumu pārbaudījumu laikā. Uzņēmumā redzami abitūrienti veicot pārbaudījumu darbu un direktors prof. Dr. S. Vitens.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā,
iepriekš pieteicoties pa
tālr. LE 5-5555. Toronto.

ĒNĀ

dzīvi. Straujā notikumu attīstība rāda, ka jau vistuvākajā laikā metallstrādnieku streiks kā mežu ugunsgrēks var pārsviesties uz citām Rietumvācijas zemēm, kurās arī metallstrādnieki pieprasa 8 proc. algas paaugstinājumu. Ja arī tajā arodbiedrības un darba devēji izpildīs visus savus draudus, tad Rietumvācijā var rasties vēl nepārredzams sajukums ar pagaidām vispār nenovēršamām saimnieciskām un tālejošām politiskām sekām.

Streiku ēnā un vēl nezināmu notikumu attīstības zīmē, visur tomēr ļoti mierīgi, Rietumvācijā risinājās arī 1. maija svinības, kaut gan pēkšņi no visu pēckara gadu omulīgās brīvdienas šī diena ir kļuvusi par gados jaunākajiem nepazīstamu šķiru cīņas dienu. Nav šaubu, ka pašreizējie notikumi arī vēl nezināmajām streika beigām būs pamatīgi saindējuši darba devēju un ņēmēju citkārt labās attiecsmes. Līdzšinējās zem ju un valsts valdības pūles sociālo partneru samierināšanā ir bijušas neveiksmīgas, jo abas puses, daudzu pamatotu un kļūmīgu iemeslu dēļ, nespēj piekāpties, kaut streiks abām pusēm maksā miljonus.

A. C.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

EGŪT DRAUGUS

KOTIŅA VĒRTĪGAS PAMĀCĪBAS

Punculēvičs, Plezna, Žurkulis un tamlīdzīgi jau nu pēdējos Latvijas pastāvēšanas laikos pārvērtās par Straujumu, Varoni, Staburagu vai taml. Bet ja draugam šāds uzvārds vēl būtu aizķēries, labāk saukt to vārdā. Sakiet: „Sveiks, Eistākij, Jāņa dēls . . . "

Vissliktāk ir ar naudām. Draugam aizdodi dolaru, un viņš jau pāris dienas vēlāk tevi nepazīst. Neaizdodi — nedēļām tura naidu. Pirmajā gadījumā viņš domā, ka esi bagāts, bet muļķis. Otrā — skopulis, kuŗam trīc roka, kad izdod centu. Rīkojieties, kā atrodiet par labāku, es vēl ne reizi šai rotaļā uzvarējis neesmu.

Draugus iemantot vislabāk var divos veidos — iegūstot kādu augstāku atzinību, jeb — tiekot pie naudas laimes spēlēs. Tādās reizēs izrādās, ka jums allaž ir bijuši cienītāji, kuri „jau sen, sen" ziņājuši, ka esat lietaskoks. Vienmēr tie domājuši, ka varētu taču laime arī reiz krist jums. Protams, reiz nu tā kritusi, jūs draugus nekad neaizmirstu, jo tas būtu pārāk suniski ...

Arī preses ļaudis labprāt piturā draugus. Par tiem viņi labprāt raksta jaukas lietas. Par ienaidnieku neraksta nemaz, vai kaut ko galīgi indīgu. Ja preses cilvēks par otru žurnālistu uzraksta labi, un tas atkal tādu skaistu gabaliņu par pirmo — skaudīgi laji to apzīmē par „savstarpēju aplaizīšanos." Tā runāt, protams, ir nesmuki, un nav arī gudri. Jo prese ir septītā lielvalsts, kuras pilsoņi sāpīgi var „atzāģēt."

Lai paturētu draugus, ieteicams smieties par viņu jokiem, vēderu turot, kaut arī joks būtu sauss kā skaida un dzirdēts jau deviņpadsmito reizi. Joks taču tam nolūkam izdomāts. Ja grib iegūt un paturēt draugus—pašam gan šādus jokus stāstīt nevajaga . . .

Visu kopā sasummējot—draudzība ir skaidra kā puķe un tāpēc to vajaga kopt un laistīt (ne jau ar alkoholu, bet tā simboliski). Kā to darīt? Izlasiet vēlreiz augšā minētos, vērtīgos padomus un piedomājiet vēl kādus klāt. Tad būs labi.

DV TORONTO NODAĻA RĪKO

MAIJA BALLI !

11. maijā, plkst. 8 vakarā Columbus zālē (Linden / Sherbourne), Toronto.

MAIJA KARALIENES KRONĒŠANA. EIROPIEŠU DEJU MŪZIKA. ATSPIRDZINĀJUMI. PĀRSTEIGUMI. ROZES. LAIMESTI. ★ ★

Ieeja, ieskaitot galdiņu, $ 2,-. VISI LAIPNI IELŪGTI.

UZŅEM VASARNIEKUS SĀKOT AR 15. MAIJU.
WASAGA BEACH — ROSEBUD COTTAGES
LATVIEŠU PASĀKUMS
2 un 3 istabu kabīnes un atsevišķas istabas izīrējam nedēļu nogalēm un nedēļām. Ēdienu pašgatavošana. Lieliska atpūtas vieta: peldēšanās - makšķerēšana. Brīva laivu lietošana.
Pieteikumus telpu rezervācijai adresējiet
J. BAJĀRS — ROSEBUD COTTAGES, MOSELEY ST. R. R. 1, WASAGA BEACH, ONT.,

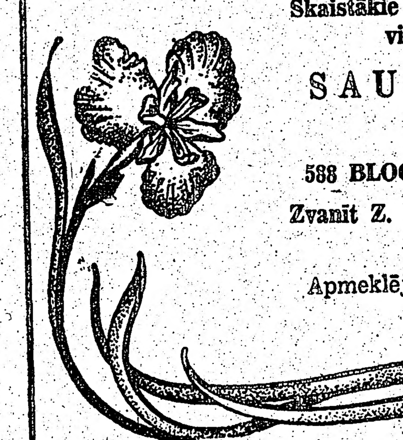

Skaistākie ziedi un ziedu sakārtojumi visādiem gadījumiem.
SAUNDERS & IRIS
puķu veikalā
588 BLOOR ST., W., TORONTO.
Zvanīt Z. Plēsums, veikalā LE 1-5665, mājās HO 1-5213.
Apmeklējiet mūsu veikalu un skates telpu.

SŪTIET
PĀRTIKAS SAIŅUS
SAVIEM PIEDERĪGIEM

Pārtikas saiņiem, kas satur gaļas produktus, tagad bez piemaksas pievienojam jaunajiem muitas noteikumiem atbilstošas

VALSTS VETERINĀRĀS KONTROLES APLIECĪBAS.

Zemāk minētajās cenās ir ieskaitīti visas muitas u. c. nodevas, un adresātam, saiņi saņemot, absolūti nekas nav jāpiemaksā.
Sūtām tikai labākās kvalitātes produktus

SVĒTKU SAIŅI — Cenas Kanadas dol.

S-5
450 gr. konfekšu, 900 gr. dažādu šķirnu šokolādes, 450 gr biskvītu dāvanu kārbā, 900 gr kafijas, 450 gr kakao, 100 gr tējas (5 kg) 26.25

S-2
450 gr konfekšu, 450 gr šokolādes, 450 gr kafijas, 450 gr kakao, 340 gr rozīņu, 1 kg cukura, 2,28 kg miltu, 770 gr sviesta, 400 gr tauku, 1 kg žāvēta šķiņķa (10 kg) 28.90

S-10
450 gr konfekšu, 900 gr dažādu šķirņu šokolādes, 450 gr biskvītu kārbā, 900 gr kafijas, 450 gr kakao, 100 gr tējas, 930 gr žāvētu augļu, 340 gr rozīņu, 225 gr mandeļu, 450 gr medus, 960 gr rīsu, 1 kg Šveices siera (10 kg) 36.15

S-4
450 gr karameļu, 700 gr dažādu šķirņu šokolādes, 900 gr kafijas, 450 gr kakao, 100 gr tējas, 930 gr žāvētu augļu, 340 gr rozīņu, 225 gr mandeļu, 450 gr medus, 2 kg cukura, 3,6 kg miltu, 960 gr rīsu, 1155 gr sviesta, 400 gr tauku, 1,36 kg žāvēta šķiņķa, 800 gr dūmu desas, 1 kg Šveices siera (20) 52.95

TAUKVIELU UN GAĻAS PRODUKTU SAIŅI

T-1
2 kg eksporta bekona, 1 kg kausētu cūku tauku, 1 kg žāvēta šķiņķa (bruto svars 5 kg) 20.35

T-6
9 kg žāvēta bekona (10 kg) 33.20

T-4
5 kg žāvēta bekona, 4 kg kausētu cūku tauku (10 kg) 31.10

T-8
2 kg žāvēta bekona, 1,5 kg žāvēta šķiņķa, 1 kg žāvēta cūkas fileja, 1 kg kausētu tauku, 2 kg sviesta, 700 gr salami desas (10 kg) 36.40

T-15
5 kg eksporta bekona, 1,5 kg žāvēta šķiņķa, 2 kg žāvēta cūkas fileja, 1,5 kg kausētu tauku, 2 kg sviesta, 700 gr salami desas (15 kg) 52.45

T-20
9 kg žāvēta bekona, 9 kg kausētu tauku (20 kg) 52.45

MĀJTURĪBAS SAIŅI

MS-5
1 kg eksporta bekona, 1 kg cukura, 1 kg rīsu, 0,5 kg sviesta, 225 gr kakao, 100 gr tualetes ziepju (5 kg) 16.35

MS-6
1 kg eksporta bekona, 1 kg sviesta, 0,5 kg kausētu tauku, 2 kg cukura, 2 kg balto miltu, 1 kg rīsu, 225 gr kakao, 0,5 kg rozīņu, 100 gr tualetes ziepju (10 kg) 23.00

MS-8
1 kg sviesta, 2 kg cukura, 2 kg rīsu, 1 kg žāvētu jauktu augļu, 0,5 kg rozīņu, 450 gr. kakao, 450 gr medus, 1 kg Šveices siera, 100 gr. tualetes ziepju (10 kg) 26.50

MS-15
5 kg žāvēta bekona, 2 kg kausētu tauku, 2 kg sviesta, 4 kg rīsu (15 kg) 39.00

MS-21
5 kg cukura, 5 kg balto miltu, 3 kg rīsu, 1,5 kg sviesta, 1,5 kg žāv. šķiņķa, 1,5 kg tauku, 450 gr. mājt. ziepju (20 kg) 36.40

MS-23
4 kg cukura, 4 kg balto miltu, 2 kg rīsu, 450 gr kafijas, 450 gr kakao, 1,5 kg žāvētu jauktu augļu, 0,5 kg rozīņu, 1 kg sviesta, 0,5 kg kausētu tauku, 1,5 kg žāvēta šķiņķa, 1 kg eksporta bekona, 200 gr tualetes ziepju, 450 gr mājturības ziepju (20 kg) 42.30

Latviešu dāvanu saiņu firmas TRANSMARITIM galvenais pārstāvis Kanadā:

DAUGAVAS VANAGI Inc. PARCEL SERVICE
123 HURON STREET, TORONTO 2-B, ONT., CANADA.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Suite 213
4 Richmond Street East, Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-5946.
RO 6-8354 (mājās).

A. LAGUNS
APKURU IERĪKOTĀJS
204 Oakwood Ave.,
LE 1-6583, Toronto.

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431
592 Mt. Pleasant Rd. Toronto 7.

KLĀJ VIESĪBU GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

IZDARA
APMETUMA DARBUS
par ziemas cenām.
Liek arī grīdas plates
Zvanīt 769-8280, Toronto.

Estd 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

IZĪRĒJAMA
privāta vasarnīca
ar laivas lietošanu, miera, ūdenssporta un makšķerēšanas cienītājiem. Zvanīt vakaros — CH 7-4105, Toronto.

EGLINTON - YONGE rajonā
IZĪRĒJAMS
atsevišķs dzīvoklis
2 istabas, virtuve, vannas istaba, TV antenna un garāža.
Zvanīt pēc plkst. 4 vakarā.
HU 3-4258, Toronto.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta vai nemēbelēta istaba, uz vēlēšanos vēl viena istaba un garāža.
Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā — HO 6-1481, Toronto.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba
vieniniekam / cei, — uz vēlēšanos ar pilnu pansiju un garāžu.
62 LANGLEY AVE.
Zvanīt no pl. 6—10 vak.
HO 1-6477, TORONTO.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
● Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. ●

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

VENUS
PUĶU VEIKALS
● Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
● Latviešu keramika.
● Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅŠ

VALUPE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

IZPĀRDOŠANA
Lielā izvēlē augstas kvalitātes kristalli, modernā stilā pusdienu un kafijas servizes, kā arī daudzas dāvanām piemērotas lietas.
SEPECIALCENAS — pusdienu servize 6 personām $ 16.50; 8 personām — $ 22,-; 12 personām — $ 33.-.
Kafijas servizes sākot ar $ 6.50.
VIKING GIFT CENTRE
(Igauņu veikals)
1022 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 5-9152.

GRAMERCY SHIPPING COMPANY
Nodibināts 1947. gadā.
● Licencēts Pad. Savienībā.
● Mēs esam licencēti banku un apdrošināšanas departamentā un nodrošināti.
BEZMUITAS DĀVANAS UZ PADOMJU SAVIENĪBU.
Automobiļi, motocikleti, divriteņi, riepas, radio, TV aparāti, mūzikas instrumenti, ledusskapji, mazgājamās mašīnas, fotokameras, putekļu sūcēji, šujammašīnas, medību bises, pulksteņi, kā arī citas mantas. Bezmuitas piegāde garantēta. Mērenas cenas. Lūdzu pieprasiet pilnīgu sarakstu.
PĀRTIKAS PACIŅAS:
Sveiciens „R". Pilna cena $34.00.
1 mārc. kafijas, 1 mārc. kakao, 1 mārc. šokolādes, 2 mārc. cepjamās eļļas, 2 mārc. cukura, 2 mārc. rīsu, 1 mārc. siera, 2 mārc. žāvēta bekona, 2 mārc. žāvēta šķiņķa, 2 mārc. žāvētu augļu.
TEKSTILPREČU PACIŅAS:
Mēs nosūtām vislabākos audumus, apavus un gatavus apģērbus. Lūdzu pieprasiet cenrādi.
NAUDA:
Piegāde 2 nedēļu laikā. Pilnīga garantija. Izmaksā bez atvilkumiem. Piesūtām parakstu par saņemšanu.
9 rubļi par ASV $ 10,-.
Nodevas: Līdz $ 35,- — $ 3,50; pāri $ 35,- — 10%.
GRAMERCY
118 E 28th St.
New York 16, N. Y.,
N. Y. telef. MU 9-0598.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI dabūjami
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont., kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
120 Barton St. E., Hamilton, Ont.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus līdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800.
445 Pape Ave., Toronto.

PĀRDODAMAS
KLAVIERES
$ 75.00
Zvanīt PL 5-5192, Toronto.

SOMU PIRTS
HIGH PARK SAUNA
583 Annette St., Toronto.
Tel. 767-4086.
Sievietēm:
otrdienās no pl. 6 līdz 12 vak.
trešdienās no pl. 6 līdz 12 vak.
Sestdienās no pl. 9 līdz 2 dienā.
Vīriešiem:
piektdienās no pl. 6 līdz 12 vak.
sestdienās no pl. 2 līdz 12 vak.
Svētdienās no pl. 8 līdz 2 dienā.

H. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

Mātes dienai ļoti lielā izvēlē ziedu, latvisku dāvanu, sidraba un dzintara izstrādājumu veltes.
Sveiciet AR ZIEDIEM!
LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
Pieņemam pasūtinājumus pa telefonu un piegādājam mājās. Lūdzam pasūtinājumus Mātes dienai nodot laikus.
LOTUS

KAS? KUR? KO?
TORONTO

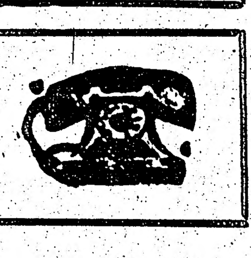

PĀRTIKA - DELIKATESES

LITTLE RĪGA — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās bufetes.

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. E. un M. MEDNIS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS.

VIKING DELICATESSEN
1077 Bathurst St. (pie Dupont). Tālr. LE 2-9068.
DELIKATESES, KŪKAS, TORTES, IMPORTĒTAS ŠOKOLĀDES UN KONSERVI.
EMILIJA un GEORGS DUMPI.

ERIC'S DELICATESSEN
375 BROADVIEW AVE (PIE GERRARD) HO 1-4473
atvērts līdz pl. 9 vak.
ERIKS OZOLIŅŠ.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

BĒRZIŅŠ Realty Limited
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — OBLIGĀCIJAS
APDROŠINĀŠANA — NOTĀRS
LE 4-8447, TORONTO. 316 Harbord St.

DAŽĀDI

Alder's Esso Service HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlasa riepas un baterijas Dažādi auto remonti.
Atvērts dienu un nakti (24 stundas).
„UNDERCOATING" LAIMONIS ALDERS.

Benjamin Film Laboratories Ltd. EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaide.

Crest Florists HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS SCARBORO
FLAMINGO FLORISTS
2363 Eglinton Ave. East, Eglinton - Kennedy Plaza.
ZIEDI, ZIEDU SAKĀRTOJUMI. ● PUĶES UN TROPISKI STĀDI.
PL 9-0651, ANNA RONIS, PL 9-1875, mājā AT 2-1235.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televīzijas aparāti. Stereo.
Ledusskapji, veļas mašīnas, veļasžāvētāji. Elektriskās plītis.
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS.

Laimon's Auto Service TEL. 466-0540
603 GERRARD ST E. (pie Broadview Ave.)
DAŽĀDU VEIDU AUTO REMONTI, SMĒRĒŠANA un EĻĻAS MAINĪŠANAS. DARBS GARANTĒTS.
LAIMONS MAROVSKIS.

DCS
Drapery Contract Services 789-4455
IMANTS E. KRŪZE Mājās BA 5-9292
521 OAKWOOD AVE.
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, grīdsegas, drapērijas. u.c.

✝

Latvijas valdības ārkārtējo pilnvaru nesējs, sūtnis Lielbritanijā, akadēmiskās vienības Ziemelis vecdraugs

KĀRLIS ZARIŅŠ

miris 1963. g. 29. aprīlī Londonā.

Viņu cienot piemin

AKADĒMISKO VIENĪBU SAVIENĪBAS TORONTO KOPA.

✝

Mans mīļais vīrs

Heinrichs Leitis

dzimis 1901. g. 21. augustā Latvijā, miris 1963. g. 6. maijā Toronto.

Apglabāts Jorkas kapos, latviešu nodalījumā.

Gribēju tālajos laukos vēl iet, satumsa nakts . . .

Dziļās sērās: SIEVA.

✝

No mums šķīries

HEINRICHS LEITIS

dzimis 1901. g. 21. augustā Latvijā miris 1963. g. 6. maijā Toronto.

Par viņu sēro:

PELUDES un JUREVICU ĢIMENES TORONTO.

✝

Mūsu mīļā māmulīte

MINNA ĶENGA, dzim. RUKS,

aizgājusi mūžībā 1963. g. 8. maijā.

Liec pagalvī sapni par dzimteni . . .

MEITA, ZNOTS un RADI DZIMTENĒ.

✝

No mums šķīries mūsu biedrs

HEINRICHS LEITIS

dzimis 1901. g. 21. augustā Latvijā, miris 1963. g. 6. maijā Toronto.

Mūžīgā piemiņā paturēs:

DAUGAVAS VANAGU SAIME TORONTO.

Ak, retākas rindas ik gadus mums tiek . . .

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ieriko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.
IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

S.&G TIRE SERVICE
459 Roncesvalles Ave., Toronto
Tel.: LE 4 6602.
Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
Mēs vulkānizējam un atjaunojam jūsu vecās.
Zemas cenas. Elektroniska riteņu balansēšana. Garantēts darbs. Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā, sestdienās līdz plkst. 6 vakarā.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA.

KAŖAVĪRA 70 GADU JUBILEJA

(A. P.) Anglijā, Bradfordas pilsētā, savas trimdas gaitas vada arī viens no korporācijas Fraternitas Lettica saimes vecākiem locekļiem — Valdis Jursons, kas 12. maijā atskatās uz nodzīvotiem 70 gadiem.

Viņa šūpulis kārts Vidzemes augstienes gleznainā novadā — Nēkenas pag. Ķiguņos. Viņa tēvs ir veca dzērbenieša atvase, bet māte piederīga pie Kaudzīšu dzimtas.

Pēc skolas gaitām Rīgas Aleksandra ģimnazijā (to absolvējot ar uzslavu), V. J. dodas studēt uz Pēterpili un Maskavu. Pirmajā jau studē divas viņa vecākās māsas un tēvocis, kas vecajam Jursonu tēvam liek biežāk ieskatīties naudas makā, bet lepnums uz saviem studējošiem bērniem ļauj vieglāk panest ikdienu.

No Pēterpils V. J. 1913. g. pārceļas studēt uz Maskavas universitāti, kur arī iestājas latviešu studentu korporācijā Fraternitas Moscoviensis, kas Latvijas patstāvības laikā pārdēvējās par Frat. Lettica.

Pirmais pasaules kaŗš liek pārtraukt studijas un studentu rapieŗa vietā tvert kavalerijas virsnieka zobenu (V. J. beidzis ar 1. šķ. Tveŗas kavalerijas skolu), iesaistīties kaŗa norisēs. Kaŗa beigu cēlienā, uzturoties Pēterpilī, V. J. nodomājis nobeigt studijas universitātē, bet sekojošā revolūcija šim nodomam pārvelk svītru.

V. J. pēc atgriešanās dzimtenē piedalās neatkarības cīņās un vēlāk, pēc dienesta Armijas štābā aicināts par mācības spēku Latvijas kaŗa skolas jātnieku nodaļā, kuŗu kā šīs nodaļas pr-ks vada 7 gadus.

1930. g. V. J. atstāj dienestu armijā un pāriet darbā uz Rīgas apgabaltiesu. Pēdējos valsts neatkarības gados jubilārs strādā Rīgas pilsētas lombardā.

Trimdas sākuma laiku vada Vācijā, pēc kam, pārceļoties uz Angliju, kur vairākus gadus kopā ar dzīvesbiedri vada kādā lielāka uzņēmuma hostelī - kopmītnī šajā uzņēmumā nodarbinātiem latviešu strādniekiem. Nodibinoties Ziemeļanglijas korporāciju kopai, V. J. ir šīs kopas dalībnieks no tās dibināšanas dienas.

Gaŗa, daudzpusīga un panākumiem bagāta ir bijusi V. J. darbība gan kaŗavīra dienesta piemiņa, gan strādājot civilā resorā. Lai gara možums to pavada arī mūža novakares gadu desmitos!

Sieva: „Varbūt zupa tev garžos labāk šādā veidā!"

MĀCĪTĀJA IEVEŠANA AMATĀ LONDONAS MIERA DRAUDZĒ

Holbornas Sv. Trīsvienības baznīca bija dievlūdzēju pilna, kad svētdien, 28. aprīlī prāvests B. Fedders ieveda Londonas latviešu Miera draudzē mācītāju R. Mužiku. Šajā pašā reizē amatā ieveda arī draudzes padomi. Svinīgajā dievkalpojumā bija sirsnīgi vēlējies piedalīties arī sūtnis Kārlis Zariņš, bet, pēkšņās saslimšanas dēļ, viņš vairs nevarēja būt savas draudzes vidū.

Dievkalpojumu vadīja prāvests B. Fedders, asistējot mācītājam J. Jurģim. Tajā kā viesi piedalījās Kenterberijas archibīskapa pārstāvis kanons J. Sattertvaits, ārlietu daļas ģenerālsekretārs kanons O. Fulldžems, zviedru vecākais mācītājs S. Evanders, vācu mācītāju seniors E. Hafermans, Luteriešu sinodes sekretārs amerikāņu mācītājs V. Vegners, norvēģu mācītājs O. Dovlands, somu mācītājs M. Saarelma, ungāru mācītājs R. Patkais un divi holandiešu mācītāji — J. Tuinings un J. Leijs. Klāt bija arī Latviešu pareizticīgās baznīcas prāvests A. Grāmatiņš.

Pēc dievkalpojuma baznīcēni pakavējās draudzes vakarā, kur mācītājs R. Mužiks draudzes vārdā atvadījās no prāvesta Feddera, kas tuvākā laikā izceļo uz Kanadu. Baznīcas virsvaldes un Miera draudzes priekšnieks apsveica mācītāju Mužiku ar ievešanu draudzē un izteica sirsnīgo pateicību prāvestam Fedderam un mācītājam J. Jurģim par līdzdalību draudzes svētku dienā. Ar draudzes locekļu palīdzību, dāmu komiteja bija sagatavojusi bagātīgu atspirdzinājumu galdu.

ELIZABETE, N. J.

Elizabetes - Ņuarkas latviešu ev. - lut. draudzes Ģimenes dienai veltītais dievkalpojums notika Sv. Marka baznīcā, kur svētrunu teica austrumpiekrastes garīgais vadītājs, prāvests K. Birznieks, bet dievkalpojumu vadīja draudzes māc. A. Kiršfelds, abi mācītāji aizlūdza par nesen mirušo sūtni K. Zariņu.

Pēc dievkalpojuma sekoja Ģimenes dienai veltīts sarīkojums viesību zālē, kur draudzes pr-ks A. Mednis godināja un sveica viesi prāv. K. Birznieku, kam nesen piepildījās 60 mūža gadi. Sarkanas rozes jubilāram no draudzes pasniedza dāmu kom. pārstāve A. Neimane, tad māc. A. Kiršfelds uzrunāja un cildināja latviešu ģimeni, izcilus vietu ierādīdams vecajiem tēviem un mātēm, kuŗu baznīcā un sarīkojumā bija ap 25, kuŗi visi saņēma baltus ziedus.

Sekoja kopīgs azaids, par ko bija rūpējušās draudzes dāmas. Par uzmanības parādīšanu vecajiem ļaudīm viņu pārstāvis Jānis Baums pateicās sevišķi sirsnīgos vārdos.

Dievkalpojumā un sarīkojumā piedalījās 85 personas.

SPORTA INTERESENTIEM!

11. un 12. maijā Toronto notiek Ziemeļamerikas igauņu, latviešu un lietuviešu

IZLASES VIENĪBU MEISTARSACĪKSTES

Basketbolā (sieviešu, vīriešu un jaunatnes).

Volejbolā (sieviešu, vīriešu un jaunatnes).

Galda tenisā (atsevišķi un pāŗu) sākums sestdienas rītā.

Volejbola fināls — sestdien, pl. 4,30 p. p. Basketbola fināls — svētdien, pl. 1,30 dienā, St. Michaels College, 1515 Bathurst St. Finālspēlēm ierobežots skaits biļešu.

DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTS

DV CV VALDES IZDEVUMS · MARTS - APRĪLIS 88. N-RS.

Ir pienācis laiks vērst skatus nākotnē, jo vienīgi tai pieder mūsu ticība un cerība, un ja ne visi, tomēr daudzi redzēsim Latviju atkal brīvu. Tādēļ jo vairāk ir apsveicama DVM redakcijas doma par rakstu sērijas veidošanu, kuŗā pieskaras Latvijas nākotnes problēmām. DVM šī gada pirmajos divos numuros lasām vairākus latviešu trimdas dzīves redzamu vadītāju rakstus.

Otrā numura titullapā iespiests V. Krāslavieša dzejolis „Leģionāra kaps."

Vēršot optimista skatu nākotnē, no savas pieredzes par vanadzēnu kustību raksta Teodors Silis: „Lai vanadzēnu ideju izvērstu par svētīgu kustību, līdztekus prasmīgam piemēram soļiem nepieciešams dziļš iekšmisijas darbs visā organizācijas locekļu dzīvē. — Rakstam seko M. Ausalas dzejolis Vienotība. Par „Atjaunotās Latvijas pamatlikumu satversmi" rakstu sniedz Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra priekšsēdis A. Abakuks.

— Pavisam retas kļuvušas to latviešu rindas, kuŗi cīnījās un cēla Latvijas valsti. Bet brīva un neatkarīga Latvijas valsts būs-tas nav tikai sapnis vien. Pienāks diena, kad mūsu zeme un tauta būs atkal brīva un daudziem no mums uzdevums palīdzēt celt un atjaunot Latvijas valsti. Latvijas republikas satversmē ievēroti visi demokratiskie principi un tā nodrošina pilsoņu tiesības. Tā ir ļoti liberāla, tajā atspoguļojas visi demokratiskie ideāli un centieni.—

Ž. Indriksona rakstā „Invalids un valsts," izsekojot invalīda un valsts attiecībām no senatnes līdz mūsu dienām, saka:

— Ja mēs atzīmējam mūsu tautai tik nozīmīgo 18. novembri, tad šī diena mums nedrīkst būt vienīgi atceres brīdis kādam juridiskam aktam, bet mums jācenšas vēsturisko dienu novērtēt ne tikai no mūsu tautas pagātnes vien. —

DV CV rīkotajā rakstu darbu sacensībā par tematu „Ko es zinu par Daugavas Vanagiem" iesūtīti 10 darbi. Tie vērtēti, galvenokārt vadoties pēc satura un rakstītāja zināšanām, bet prasīts arī latviešu valodas pareizums, labs stils un skaidra izteiksme. Sacensības jaunākajā grupā vienu no pirmajām godalgām ieguvusi Aira Valtere Ņujorkā; viņa bijusi sevišķi cītīga savā raksta apdarē. Pirmo godalgu izpelnījusies arī Māra Zibene Toronto. Sniegti abi godalgotie raksti.

Par Latviešu leģiona slimnīcas iekārtošanu raksta N. Uldriķis. Rakstā daudz interesantu faktu par slimnīcas evakuāciju un tās personāla tālākajām gaitām Vācijā.

Apskatā G. Irbe recenzē H. fon Lēndorfa grāmatu Austrumprūsijas dienas grāmata. Tulkojis P. Klāns, izdevis Imantas apgāds Dānijā. Seko jaunatnes rakstu darbu sacensības kopējais vērtējums un nodaļa Mūsu dzīve.

Intervijā Sabiedrībai veltīta dzīve ievietota saruna ar ASV vanadžu priekšnieci V. Freiju. Šī žurnāla numura nobeigumā nodaļa Daugavas Vanagi visā pasaulē un ziņas par sportu.

K. Zemdega.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 12. maijā, plkst. 11-os Ģimenes dienas dievkalpojums. Svētdienas skola.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

12. maijā, plkst. 2. p.p. Jāņa baznīcā Draudzes koŗa koncerts. Svētdienas skola. Iesvētes mācība (pēdējā stunda pavasarī) vecākai konfirmandu grupai.

19. maijā, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skolas darba noslēgums.

26. maijā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

26. maijā plkst. 2,30 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skolas noslēgums.

Bramptonā: 12. maijā plkst. 1,30 p.p. Ģimenes dienas dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

12. maijā plkst. 11 pr. p. Ģimenes dienas dievkalpojums. Pēc dievkalpjuma Ģimenes dienas akts ar svētdienas skolas bērnu priekšnesumiem baznīcas apakšējās telpās.

NORANDA

Norandas latviešu dr. Mātes dienas dievkalpojums svētdien, 12. maijā, pl. 4 p.p. United Church b-cā. Prāv. A. Skrodelis.

VIRDŽINIJTAUNA

Virdžīnijtaunas latviešu dr. Mātes dienas dievkalp. svētdien, 12. maijā plkst.1 p.p. anglikāņu b-cā. Prāv. A. Skrodelis.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

12. maijā plkst. 1,30 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums; dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš .

Jaunatnes iesvēte paredzēta 14. jūlijā. Jaunieši, kas vēlētos šai dienā tikt iesvētīti, lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja līdz 1. aprīlim.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

19. maijā plkst. 3,00 p. p. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Viesis māc. A. Briedis un draudzes māc. J. Prauliņš; dziesmu lapiņas. Pie ērģelēm brīvmāksl. I. Sakss.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

2. jūnijā plkst. 2 p. p. Vasarsvētku dienas dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C., tel RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

12. maijā plkst. 3 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Iesvētes mācība un svētdienas skola.

26. maijā plkst. 3 p. p. Kitsilāno baznīcā dievkalpojums. Iesvētes mācība un svētdienas skola.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

12. maijā plkst. 1,30 p. p. Iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu.

19. maijā plkst. 9,30 no rīta dievkalpojums angļu valodā; plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

22. maijā plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda (noslēgums).

26. maijā plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

12. maijā, plkst. 2 p. p. Montreālā, Presbiteriāņu baznīcā Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

19. maijā draudzes lauku īpašumā, Tērvetē, spodrības talka.

26. maijā, plkst. 2 p. p. Montreālā, Presbiteriāņu baznīcā dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.